

Partnervoldens karakter

En undersøgelse af forekomst, virkninger og afhængighedsforhold

Lev
~~uden~~
~~vold~~

okt. '24

Udarbejdet af:

Louise Glerup Aner
Jonathan Salka
Katrine Bindesbøl Holm Johansen
Jonas Holst

Udgivet af:

Lev Uden Vold
Emdrupvej 28A, 3.
2100 København Ø

ISBN: 978-87-974571-8-4 (trykt version)

ISBN: 978-87-974571-9-1 (online version)

Grafisk opsætning: Linda Bakkensen Jensen
Korrektur: Shani Hannah Shalom

Copyright © 2024 Lev Uden Vold

Gengivelse af uddrag, herunder figurer, illustrationer og tabeller, er kun tilladt mod tydelig kildehenvisning.

Lev
~~uden~~
~~vold~~

Forord

I Danmark udgives der jævnligt undersøgelser, som afdækker omfanget af vold i nære relationer, herunder partnervold. Disse undersøgelser giver mulighed for at følge udviklingen i det overordnede omfang af partnervold, men dækker samtidig over store forskelle i voldserfaringer. En dybere og mere nuanceret viden om danskeres erfaringer med partnervold er nødvendig for i højere grad at kunne tilpasse og målrette indsatser til forebyggelse og behandling af partnervold.

Med denne rapport er det vores ambition at bidrage til en dybere indsigt i danskeres forskellige erfaringer med partnervold, og samtidig bidrage til metodeudvikling i forhold til måling og undersøgelser om partnervold.

Rapporten er baseret på spørgeskemaundersøgelsen 'Vold i Danmark 2021', som Danmarks Statistik gennemførte for Lev Uden Vold blandt et bredt udsnit af den voksne danske befolkning i vinteren 2021/2022. 'Vold i Danmark 2021' er den første undersøgelse af sin art i Danmark, hvor et udsnit af voksne danskere har besvaret et spørgeskema, der udelukkende omhandler deres erfaringer med vold, både i barndommen og voksenlivet.

Rapporten viser, at partnervold er et komplekst fænomen med bred variation i omfang, kontekst og indvirkning på den udsattes trivsel og handlemuligheder. Bag de overordnede omfangstal er der således erfaringer, der kan placeres i et kontinuum fra det, man kan kalde dysfunktionelle parforhold til parforhold med såkaldt ekstrem vold.

Undersøgelsen er tilrettelagt og gennemført af videnskonsulent Jonathan Salka, chefkonsulent Katrine Bindsbøl Johansen og videnskonsulent Jonas Holst. Chef for viden og formidling, Louise Glerup Aner, er overordnet ansvarlig for undersøgelsen.

Til undersøgelsen har været tilknyttet en følgegruppe bestående af professor Knud Juel, Statens Institut for Folkesundhed, lektor emerita Inge Henningsen, København Universitet, og kontorchef Anne-Julie Boesen Pedersen, Justitsministeriets Forskningskontor. Vi takker følgegruppen for konstruktive bidrag og kommentarer.

God læselyst.

Elsebeth Kirk Muff,
direktør i Lev Uden Vold

Indholdsfortegnelse

Resumé	6
Kapitel 1:	
Baggrund	12
Tidligere omfangsundersøgelser	13
Spørgeskemaundersøgelsens design	15
Læsevejledning	16
Kapitel 2:	
Forekomst og karakter af partnervold	18
Forekomsten af partnervold	19
Forekomsten fordelt på voldsformer og handlinger	23
Erfaringer med flere voldsformer og gentagen voldsudsættelse	24
Opsummering	27
Kapitel 3:	
Voldshandlingernes virkning	28
Virkning af de tre voldsformer	29
Kønssforskelle i virkninger	30
Betydningen af voldens omfang for virkningen	31
Opsummering	34
Kapitel 4	
Sårbarheder og partnervold	36
Partnervold og afhængighed af partner	39
Partnervold og socialt netværk	39
Kønssforskelle i sårbarheder	41
Opsummering	43
Kapitel 5	
En nuanceret forståelse af partnervold	44
Partnervold som et kontinuum	45
Undersøgelsens samlede resultater	46
Litteratur	48

Resumé

I Danmark er der siden 2002 gennemført befolkningsundersøgelser, som har afdækket udbredelsen af partnervold. Det er blandt andre Justitsministeriets Forskningskontor, Statens Institut for Folkesundhed og VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, der står bag undersøgelseerne. Både i disse danske undersøgelser og internationalt har der været tradition for at måle omfanget af partnervold ved at spørge til specifikke voldshandlinger. Det giver et solidt udgangspunkt for arbejdet med vold i nære relationer, men samtidig dækker de overordnede omfangstal over en stor variation i voldserfaringer. For bedre at kunne vurdere målgruppens behov for indsatser til forebyggelse og bearbejdning af partnervold har vi brug for et dybere indblik i de voldsudsattes forskelligartede voldserfaringer.

Formålet med denne undersøgelse er at bidrage til en nuancering af vores viden om partnervold, så vi i højere grad får blik for de forskelle i erfaringer med partnervold, som gemmer sig bag de overordnede omfangstal. Det gør vi i denne rapport ved at se på forskellige voldshandlinger, ved at inddrage mulige virkninger af voldshandlingerne og ved at undersøge forskellige forhold, der kan beskrive parforholdskonteksten såsom sårbarheder og afhængighedsforhold. Målet er at skabe et bedre udgangspunkt for at undersøge og forstå partnervold som fænomen og tilrettelægge indsatser på området.

Undersøgelsen bygger på en befolkningsundersøgelse, som Danmarks Statistik har gennemført for Lev Uden Vold i vinteren 2022/23 med 16.529 besvarelser og en svarprocent på 37,2. Undersøgelsen afdækker erfaringer med fysisk, psykisk og seksualiseret partnervold

Forekomst og karakter af partnervold

Samlet set har 7,2 % af respondenterne det seneste år været udsat for minimum én handling, der kan kategoriseres som enten psykisk, fysisk eller seksualiseret partnervold. Det gælder for 9,1 % af de kvindelige og 5,1 % af de mandlige respondenter. Psykisk vold er den partnervoldsform, som flest både mænd (4,0 %) og kvinder (6,9 %) har været udsat for handlinger indenfor.

Denne undersøgelse viser dermed en højere udbredelse af partnervold end tidligere undersøgelser af forekomsten af partnervold i Danmark. Det kan skyldes metodiske forskelle, herunder at vi har spurgt mere detaljeret til erfaringer med vold. Desuden har denne undersøgelse en lavere svarprocent end tidligere undersøgelser om partnervold. Fokus i denne rapport er derfor ikke at vurdere omfanget af partnervold i Danmark, men at give et indblik i de forskellige erfaringer, der gemmer sig bag mere overordnet omfangstal.

De overordnede tal dækker over meget forskellige erfaringer med partnervold. Blandt de voldsudsatte respondenter har hovedparten alene været udsat for handlinger indenfor én form for partnervold, mens 20 % har været udsat for to voldsformer. Andelen af voldsudsatte, der har været udsat for alle tre voldsformer er 7,6 % for kvinder og 1,7 % for mænd. Der er dermed en højere andel

af de voldsudsatte kvinder, som har været udsat for alle tre voldsformer, end der er blandt de voldsudsatte mænd.

For både mænd og kvinder gælder det, at de grove voldshandlinger er mindst udbredt. Således er 'livstruende vold' og 'modvillig penetration' mindre udbredt end 'grov vold' og 'presset til sex' for begge køn. Vi ser dog også her en forskel mellem kønnene, idet forekomsten af de grove voldsformer er højere blandt kvinder end blandt mænd.

Hovedparten af de voldsudsatte respondenter har været udsat for de fysiske og seksualiserede voldshandlinger flere gange (De psykisk voldelige handlinger er defineret ved at være gentagne, og derfor er der ikke spurgt yderligere ind til gentagelsen). Blandt både mænd og kvinder finder vi, at hovedparten af dem, der har været udsat for 'grov fysisk vold', har været udsat for det gentagne gange.

Voldshandlingernes virkning

For at få en dybere forståelse af partnervoldens alvor og betydning for den voldsudsatte, samt hvordan dette er relateret til voldshandlinger og køn, har vi spurgt til, hvordan volden har påvirket de voldsudsatte respondenter.

66 % af de respondenter, der har været udsat for psykisk vold, har været utrygge ved eller er holdt op med at gøre ting for at undgå partnerens vrede, jalousi eller trusler. Forskellen mellem mandlige og kvindelige respondenter er lille og ikke signifikant. Undersøgelser peger hermed ikke på, at der er forskelle på, hvordan kvinder og mænd bliver påvirket af at blive udsat for psykisk vold.

33 % af de respondenter, der har været udsat for fysisk vold, har været bange for at blive alvorligt skadet eller slået ihjel af den voldsudøvende partner. Andelen, der har oplevet denne frygt, er knap dobbelt så stor blandt kvinder som blandt mænd, der har været udsat for fysisk partnervold (39,8 % i forhold til 20,5 %).

56 % af de respondenter, der har været udsat for seksualiseret vold, har på grund af de seksuelle overgreb følt sig utrygge ved at have sex, følt sig afkoblet fra deres krop under sex eller haft svært ved at opnå seksuel nydelse. Denne virkning opleves oftere blandt kvinder end blandt mænd, der har været udsat for seksualiseret vold (62,7 % i forhold til 36,2 %).

Endelig viser undersøgelsen, at andelen, der har oplevet en virkning af volden, også stiger med antallet af voldshandlinger indenfor de enkelte voldsformer. Her finder vi desuden et overlap mellem respondenter, der har været udsat for flere voldshandlinger og for de grovere voldshandlinger.

Andelen, der har oplevet en virkning af volden, stiger også med antallet af voldsformer. Størst er stigningen ift. frygt for fysisk skade og for at blive slået ihjel. Her er andelen fire-fem gange højere, når respondenter har oplevet alle tre voldsformer, sammenlignet med kun at have oplevet fysisk vold (57 % i forhold til 12 %).

At en højere andel af de voldsudsatte kvinder end mænd oplever virkninger af volden kan dermed til dels forklares med, at andelen af voldsudsatte kvinder, der er udsat for grove voldshandlinger, for flere former for vold og for gentagen vold er højere end blandt de voldsudsatte mænd.

Sårbarheder og partnervold

Tidligere undersøgelser har vist, at forskellige forhold kan gøre én mere eller mindre sårbar som voldsudsat. Sårbarhed kan have betydning på forskellige måder, både i forhold til den effekt, voldshandlingerne kan have på én, og den adgang, den voldsudsatte kan have til resurser, som kan hjælpe den pågældende. Derfor har den parforholdskontekst, som volden foregår i også betydning for voldens virkning, og for muligheder for at søge hjælp eller forlade den voldelige partner. Vi har derfor spurgt respondenterne til forskellige former for sårbarheder, herunder forskellige former for afhængighed af partneren og udvalgte aspekter af respondentens øvrige sociale relationer. I denne del af analysen ser vi kun på respondenter, som har været i et parforhold det seneste år.

Andelen af respondenter, som oplever en afhængighed af deres partner, er signifikant større blandt respondenter med partnervoldserfaringer, sammenlignet med respondenter i parforhold, som ikke har været udsat for partnervold det seneste år.

42,2 % af respondenter, der har været udsat for tre former for vold, har oplevet at være økonomisk afhængige af deres partner, 27,2 % har oplevet at være afhængige af hjælp fra deres partner eller familie grundet sygdom eller handicap og 19,6 % har været gravide eller født indenfor det seneste år.

Denne undersøgelse viser også, at der er en signifikant forskel på socialt netværk mellem voldsudsatte og ikke voldsudsatte respondenter. Blandt respondenter, der har været udsat for tre former for vold, har 67,0 % ikke deltaget i foreningsliv eller fritidsaktiviteter sammen med andre, og 28,3 % har ingen at betro sig til eller dele sine inderste følelser med.

Når vi sammenligner sårbarheder mellem mænd og kvinder, ser vi, at kvinder i højere grad end mændene oplever sårbarhederne. Det gælder alle sårbarhedsforhold med undtagelse af forholdet, om man har nogen at betro sig til og dele sine inderste følelser med. Det er der flere mænd end kvinder, der oplever ikke at have.

En nuanceret forståelse af partnervold

Denne undersøgelse viser, at partnervold er et komplekst fænomen med bred variation i omfang, kontekst og indvirkning på den udsattes helbred, trivsel og handlemuligheder. Bag de overordnede omfangstal er der således erfaringer, der kan placeres i et kontinuum fra det, man kan kalde dysfunktionelle parforhold til parforhold med såkaldt ekstrem vold.

I den ”dysfunktionelle” ende af kontinuummet finder vi de svært afgrænselige partnervoldserfaringer. Det vil sige de erfaringer, hvor vi ikke nødvendigvis vil kategorisere erfaringerne som vold. Handlingerne i disse tilfælde er moderate og enkeltstående, og den udsatte oplever ikke nogen indgribende virkning af volden. I ”ekstrem vold” enden af kontinuummet finder vi de gentagne voldserfaringer, og hvor den udsatte oplever en indgribende virkning af volds-handlingerne. Partnervoldserfaringerne i denne ende af kontinuummet er parforhold, hvor der er en ulige magtbalance, og hvor der i særlig grad kan være behov for beskyttelse.

For de voldsudsatte respondenter i denne undersøgelse gælder det, at de grove voldshandlinger er mindst udbredt, ligesom det er en lille andel af de voldsudsatte respondenter, som har været udsat for både fysisk, psykisk og seksualiseret vold. Det er samtidig de respondenter, som har været udsat for grove fysiske og seksualiserede voldshandlinger, som også oftest har været udsat for dem gentagne gange.

Hovedparten af de voldsudsatte respondenter har oplevet, at de voldelige handlinger har haft en virkning på dem (i form af frygt, ubehag ved sex eller tilpassende adfærd). Det er dog de respondenter, der har været udsat for grove fysiske og seksualiserede voldshandlinger og gentagne voldshandlinger, som i højest grad oplever en virkning.

Yderligere viser rapporten, at blandt de voldsudsatte respondenter og særligt blandt de respondenter, som har været udsat for både fysisk, psykisk og seksualiseret vold, er der flere, der også oplever at være afhængige af deres partner enten pga. økonomi eller pga. et fysisk handicap eller sygdom. Det samme gør sig gældende ift. socialt netværk, hvor de voldsudsatte respondenter i højere grad oplever ikke at have nogen at betro sig til, eller som ikke er aktive i foreningslivet.

Undersøgelsen indikerer dermed, at en mindre del af de voldsudsatte respondents erfaringer kan kategoriseres som ekstrem vold, mens en større del kan kategoriseres som dysfunktionelle forhold eller som voldshandlinger af en mindre intimiderende karakter.

Generelt viser rapporten, at en større andel af de kvindelige end de mandlige voldsudsatte respondenter har været udsat for flere former for vold, grove former for vold, gentagen vold og har mere betydelige virkninger af volden. Rapportens resultater peger dermed på, at flere blandt de voldsudsatte kvinder end blandt de voldsudsatte mænd, lever i parforhold, hvor de er udsat for ekstrem vold. Samtidig er det vigtigt at påpege, at der også er mænd, som er udsat for grov, gentagen og indvirkende vold. ■

Kapitel 1

Baggrund

Formålet med denne undersøgelse er at uddybe de forskelle i partnervoldserfaringer, som de overordnede omfangstal dækker over. Det gør vi ved at belyse forskellige voldshandlinger, inddrage afhængighedsforhold og mulige virkninger af voldshandlingerne som eksempelvis frygt. Målet er at nuancere billedet af de erfaringer, som gemmer sig bag omfangstallene, for at skabe et bedre udgangspunkt for at forstå partnervold og tilrettelægge indsatser på området.

Tidligere omfangsundersøgelser

I Danmark er der siden 2002 blevet gennemført befolkningsundersøgelser, som har afdækket udbredelsen af partnervold. Især Justitsministeriets Forskningskontor og Statens Institut for Folkesundhed (herefter SIF) ved Syddansk Universitet har over de sidste 20 år stået bag gentagne nationale omfangsundersøgelser af udsættelsen for vold, både i og udenfor en nær relation.

Justitsministeriets forskningskontor har siden 2005 gennemført årlige nationalt repræsentative offerundersøgelser af 16-74-åriges udsathed for blandt andet fysisk vold og trusler om vold. Fra 2008 har undersøgelserne også inkluderet spørgsmål om såkaldt 'tvangssamleje' – det vil sige voldtægt – og fra 2021 blevet spørgsmålet igen ændret, så det afspejler den nuværende samtykkebaserede voldtægtsbestemmelse. Partnervold er i disse undersøgelser afdækket ved at spørge til erfaringer med vold, uden det bliver nærmere defineret, hvilke handlinger, der forstås som vold. Derfor vil respondentens besvarelse afhænge af, om de selv definerer egne erfaringer som vold. I den seneste offerundersøgelse, der er udgivet i 2023, og som løber fra 2020 til 2022, rapporterer 1,5 % af respondenterne at have været udsat for 'vold, psykisk vold, voldtægt og/eller øvrige seksuelle krænkelser' begået af en nuværende eller tidligere partner (Pedersen & Balvig, 2023, Justitsministeriets forskningskontor 2023). Offerundersøgelserne har gennem årene fundet en lavere forekomst af partnervold end de øvrige omfangsundersøgelser på området, hvor der i stedet spørges til konkrete handlinger (Pedersen & Balvig, 2023).

SIF har siden 2002 haft spørgsmål om konkrete fysiske- og seksualiserede voldshandlinger i de nationale sundheds- og sygelighedsundersøgelser, som gennemføres cirka hvert tredje år (Algren & Laursen, 2022; Deen et al., 2018; Helweg-Larsen, 2012; Helweg-Larsen & Frederiksen, 2007; Helweg-Larsen & Kruse, 2004). Instituttet har også stået bag flere omfangsundersøgelser af kærestevold blandt unge (se fx Helweg-Larsen, 2009; Plauborg, 2012; Schütt, 2008) og undersøgelser af partnervold (se fx Helweg-Larsen et al., 2010; Helweg-Larsen & Laursen, 2012; Johansen et al., 2016; Volsing et al., 2004). Omfangsundersøgelserne har gjort det muligt at se på sammenhænge mellem forskellige sundheds- og trivselsforhold og voldsudsættelse. Den seneste omfangsundersøgelse fra 2021 finder, at 5,9 procent af de kvindelige respondenter og 4,2 procent af de mandlige respondenter har været udsat for mindst én form for partnervold (Algren & Laursen, 2022).

I de senere år har andre forskningsinstitutter som VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, Statens Serum Institut og Aalborg Universitet også gennemført enkelte omfangsundersøgelser, som har inkluderet spørgsmål om udsættelse for vold (Frisch et al., 2019; Oldrup et al., 2016; Ottosen et al., 2022; Ottosen & Østergaard, 2018).

Den seneste undersøgelse af partnervold fra VIVE er baseret på data fra den tilbagevendende panelundersøgelse SHILD (Survey of Health, Impairment and Living conditions in Denmark) og registerdata. SHILD er en paneldataundersøgelse, der følger udviklingen i befolkningen, og der har indtil videre været tre runder i 2012, 2016 og 2020, med deltagelse af ca. 20.000 danskere i hver runde. Ca. 6.000 personer har deltaget i alle tre runder, hvilket giver en unik mulighed for at følge udviklingen på individniveau. Undersøgelsen, der hovedsageligt er baseret på 2020-datasættet, finder, at 4,5 procent af kvinderne og 2,4 procent af mændene har været udsat for nogen form for partnervold i løbet af 2020 (Heide & Vernstrøm, 2022).

Begrænsninger i tidligere undersøgelser

De tidligere undersøgelser giver et solidt videnskabeligt udgangspunkt for arbejdet med vold i nære relationer. Undersøgelserne har dog – som al forskning – sine begrænsninger. De efterlader derfor også spørgsmål, som er centrale at besvare, for at nuancere forståelsen af omfanget af partnervold.

En begrænsning, som går igen, er den incidentbaserede opgørelse af volds-handlingerne. Generelt har der i Danmark og internationalt set været tradition for at måle omfanget af partnervold alene ved at spørge til enkeltstående volds-handlinger (Algren & Laursen, 2022; Deen et al., 2018; Helweg-Larsen & Karin; Frederiksen, 2007; Helweg-Larsen, 2012; Johnson, 2015; Thoresen & Hjemdal, 2014; Walby & Towers, 2017). Ser vi på tværs af de nordiske omfangsundersøgelser, er spørgsmålene, der anvendes til at måle forekomsten af partnervold, typisk formuleret med inspiration fra spørgebatteriet Conflict Tactics Scale (herefter CTS) (Algren & Laursen, 2022; Heimer et al., 2014). CTS blev udviklet af den amerikanske sociolog Murray Straus i 1970'erne til at måle aggression i parforhold (Straus et al., 1996), og spørgsmålene er blevet en udbredt tilgang til at måle forekomsten af partnervold i befolkningsundersøgelser.

Når forekomsten af partnervold beregnes ud fra rapporteringen af enkeltstående voldshandlinger, så siger det ikke noget om, 1) konteksten for handlingerne, herunder intentionen med handlingerne og magt/afhængighedsforhold i parforholdet og 2) Konsekvenserne af voldshandlingerne, herunder hvilken virkning de har haft på den voldsudsatte (Walby et al., 2017, p. 34). Det vil sige, at vi ikke på baggrund af undersøgelserne kan vide, om respondenterne, som har svaret 'ja' til at opleve voldshandlingerne, er blevet udsat for dem i et forsøg på for eksempel at kontrollere eller straffe dem eller som modværge. Vi kan heller ikke sige, hvilken betydning handlingerne har for den voldsudsattes liv og helbred.

Hvis formålet er at tilrettelægge de mest effektive indsatser, kan partnervold ikke undersøges alene ud fra spørgsmål til erfaringer med konkrete voldshandlinger (Bjørnholt & Helseth, 2019, Hester et al., 2023). Eksempelvis kan der være behov for at vide, hvor stor en andel voldsudsatte der kan have behov for beskyttelse eller økonomisk rådgivning for at forlade en voldsudøver. Flere forskere peger derfor på, at der også bør spørges til forhold, der kan nuancere de incidentbaserede opgørelser af voldserfaringer. Nogle respondenter vil måske rapportere, at de har oplevet at blive skubbet en gang, mens andre vil rapportere om gentagne grovere voldserfaringer. På den måde kan omfangstallene dække over meget forskellige voldserfaringer. For ikke at udviske sådanne forskelle, men komme tættere på udbredelsen af forskellige partnervoldserfaringer, er det centralt at inkludere spørgsmål til konteksten i parforholdet (Bjørnholt & Hjemdal, 2018; Walby & Towers, 2017).

Det er med afsæt i denne kritik, at vi i nærværende undersøgelse har udformet og inkluderet spørgsmål, som belyser forskellige former for virkninger af de voldelige handlinger, ligesom vi har ønsket at komme tættere på konteksten for handlingerne ved at stille spørgsmål til afhængighed mellem voldsudsat og voldsudøvende partner.

Spørgeskemaundersøgelsens design

'Vold i Danmark 2021' er den første undersøgelse af sin art i Danmark, hvor en nationalt spørgeskemaundersøgelse udelukkende omhandler danskernes erfaringer med vold, og hvor der spørges til erfaringer i både barndommen og voksenlivet. Det giver en nuanceret indsigt i udbredelsen af flere forskellige former for fysisk, psykisk og seksualiseret vold i barndom og voksenliv. Derudover muliggør det at undersøge sammenhænge mellem voldserfaringer og forhold som partnerafhængighed, voldshandlingernes virkning og volds-erfaringer i barndommen (se bl.a. Aner et al., 2023).

Spørgeskemaet, som er designet til denne undersøgelse, er udviklet i samarbejde med Danmarks Statistik og en følgegruppe. Undersøgelsen er gennemført som en nationalt repræsentativ befolkningsundersøgelse, der er løbet fra november 2021 til januar 2022. Danmarks Statistik inviterede 40.000 tilfældigt udvalgte voksne danskere til at deltage i undersøgelsen. Spørgeskemaet indeholder 50 spørgsmål, der vedrører forskellige former for voldserfaringer. Spørgsmålene er baseret på forskellige skandinaviske spørgeskemaundersøgelser gennemført af nordiske forskere (Ottosen & Østergaard, 2018; Dale et al., 2023; Algren & Laursen, 2022), men indeholder også nyudviklede spørgsmål til voldens virkning og oplevelse af afhængighed til en partner, som vi har ønsket at afdække.

Samlet set har 16.529 personer besvaret spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 37,2 %. Besvarelsene er efterfølgende blevet vægtet for at sikre repræsentativitet i undersøgelsens resultater. For indblik i undersøgelsens metodedesign, teoretiske voldsforståelse, analyseproces samt styrker, svagheder og bias, se metoderapporten 'Metodedesignet bag 'Vold i Danmark 2021'

– Befolkningsundersøgelsens teoretiske og metodiske grundlag' (Lev Uden Vold, 2023).

Gennem hele rapporten anvendes udelukkende vægtede gennemsnit og man kan således ikke genskabe resultaterne blot ud fra angivelserne af populationsstørrelsen og subpopulationsstørrelserne. Når signifikansniveauer er angivet, er der benyttet en Chi2-test for uafhængighed mellem to kategoriske variable, hvor følgende symboler for p-værdier er anvendt: *** <0,001; ** <0,01; * <0,05. Ved resultater, hvor en procentdel dækker over et antal respondenter på under 10, er resultatet udeladt.

Læsevejledning

I kapitel 2, Forekomst og karakter af partnervold, undersøger vi forekomsten af forskellige former for partnervold indenfor det seneste år. Vi nuancerer de overordnede tal med et indblik i forekomsten af forskellige voldshandlinger, gentagen vold og antal af voldsformer.

Kapitel 3, Voldshandlingernes virkning, undersøger i hvilken grad forskellige former for voldsudsathed medfører en virkning hos den udsatte.

Kapitel 4, Sårbarheder og partnervold, undersøger sammenhænge mellem forskellige former for sårbarheder og voldsudsathed.

Kapitel 5, En nuanceret forståelse af partnervold, samler op på rapportens analyseresultater og relaterer disse til et partnervoldskontinuum. ■

Kapitel 2

Forekomst og karakter af partnervold

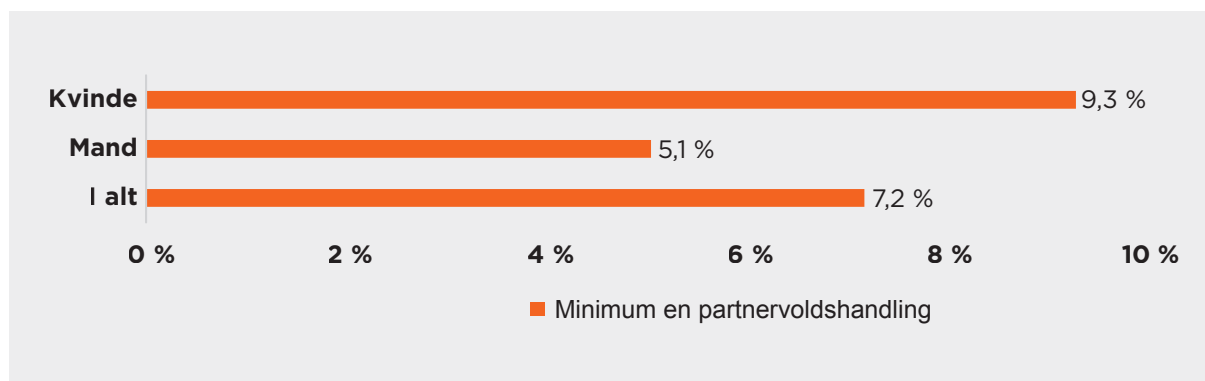
I dette kapitel præsenterer vi forekomsten af partnervold fordelt på voldsformer og typer af voldshandlinger. Det vil sige, hvor stor en andel af respondenterne, der har angivet af have erfaringer med at være udsat for de forskellige voldshandlinger af en partner eller tidligere partner indenfor det seneste år. Vi undersøger også, hvor mange af de voldsudsatte respondenter, som har været udsat for flere former for vold og for gentagen vold. Da der er forskel mellem mænd og kvinder på forekomsten og karakteren af partnervold opgøres hovedparten af dette kapitels resultater kønsopdelt.

Forekomsten af partnervold

Figur 2.1 nedenfor viser andelen af kvinder og mænd i undersøgelsen, som har rapporteret at have været udsat for nogen form for voldshandling af en partner inden for det seneste år. Tæt på hver tiende kvinde (9,3 %) og hver tyvende mand (5,1 %) har oplevet minimum én form for handling, der kan karakteriseres som partnervold. Det vil sige, at andelen af kvinder, der har oplevet vold fra en partner, er næsten dobbelt så stor som andelen af mænd.

Sammenlignet med de to seneste omfangsundersøgelser fra henholdsvis Statens Institut for Folkesundhed (herefter SIF) og Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (herefter VIVE), så finder vi i vores undersøgelse en højere forekomst af partnervold (se tabel 2.1 på næste side for en oversigt over undersøgelse). I SIFs undersøgelse baseret på data fra 2021 har 5,9 procent af kvinderne og 4,2 procent af mændene været udsat for mindst én form for partnervold det seneste år (Algren & Laursen, 2022). I VIVEs seneste undersøgelse baseret på data fra 2020 har 4,5 procent af kvinderne og 2,4 procent af mændene været udsat for mindst en form for partnervold inden for det seneste år (Heide & Vernstrøm, 2022). Begge undersøgelser finder således en forekomst,

Figur 2.1. Andelen af kvindelige og mandlige respondenter, der har oplevet nogen form for partnervoldshandling minimum én gang det seneste år.

Noter: Procentandelene er vægtede gennemsnit af hhv. kvindelige respondenter (8.989), mandlige respondenter (7.500) og det samlede antal respondenter der har gennemført spørgeskemaet (16.489) inklusiv 95% konfidensintervaller. Sammenhængen mellem køn og voldsudsathed er signifikant på et 0,1 %-interval med en Chi2-test for uafhængighed med en p-værdi på 0,000.

Tabel 2.1. Overblik over udvalgte undersøgelser.

	SIF	VIVE	Lev Uden Vold
År for dataindsamling	2021	2020	2020-2021
Respondenter	11.346	17.935	16.529
Svarprocent	45%	47%	37%
Omfang, kvinder	5,9%	4,5%	9,3%
Omfang, mænd	4,2%	2,4%	5,1%
Psykisk vold	<p>Er du inden for det seneste år blevet udsat for én eller flere former for nedenstående uønskede handlinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Har en person gentagne gange talt nedværdigende til dig, ydmyget dig, latterliggjort dig, kritiseret dig urimeligt eller kaldt dig øgenavne? - Har en person gentagne gange truet dig eller en af dine nærmeste med vold eller andet? - Har en person gentagne gange fået dig til at blive usikker på din egen opfattelse af, hvad der er virkeligt, forsøgt at overbevise dig om, at du ikke er rigtig klog, eller sagt, at hans/hendes problemer er din skyld? - Har en person gentagne gange forhindret dig i at være sammen med dine børn, familie eller venner, i at gå på arbejde eller uddannelse eller i at færdes, som du har lyst? - Har en person gentagne gange kontrolleret eller overvåget, hvor du er, hvem du er sammen med, eller hvem du skriver med? Har du fået uønskede seksuelle invitationer eller kommentarer? 	<ul style="list-style-type: none"> - Har du inden for det sidste år oplevet, at en person har truet dig med vold? - Har du inden for det sidste år oplevet, at en person har nedværdiget eller ydmyget dig, latterliggjort dig, kritiseret dig konstant eller kaldt dig øgenavne? - Har du inden for det sidste år oplevet, at en person har forbudt dig at have kontakt med din familie/venner, forhindret dig i at forlade hjemmet, eller i urimelig grad har insisteret på at få vide, hvad du foretager dig? 	<p>Har du gentagne gange inden for det seneste år oplevet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - at nogen har latterliggjort dig, kritiseret dit udseende, din krop, din væremåde eller kaldt dig nedværdigende øgenavne? - at nogen har forsøgt at forhindre dig i at have kontakt med andre, bestemme hvad du må sige og gøre, overvåget dig eller gjort det svært for dig at have venner? - at nogen har truet med at skade dig, dine børn, dine kæledyr eller gøre skade på sig selv? (trusler)

<p>Fysisk vold</p>	<p>Er du inden for det seneste år blevet udsat for én eller flere af følgende former for fysiske overgreb</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skubbet, revet, rusket, slået med flad hånd eller lignende - Sparket, slået med knyttet hånd eller genstand - Kastet ind mod møbler, vægge, ned ad trappe eller lignende - Udsat for kvælningsforsøg, angrebet med kniv eller skydevåben 	<ul style="list-style-type: none"> - Har du inden for det sidste år oplevet, at en person har rusket dig, skubbet til dig eller revet dig i håret? - Har du inden for det sidste år oplevet, at en person har truet dig med vold, slået dig, eller sparket dig? 	<p>Har du inden for det seneste år oplevet,</p> <ul style="list-style-type: none"> - at nogen har skubbet dig hårdt, rusket dig, givet dig en lussing, bidt dig, hevet dig hårdt i håret eller holdt dig fast mod din vilje? - at nogen har slået dig med knytnæve eller med en hård genstand, sparket dig, kastet dig ind i væg, ind i møbler eller ned ad en trappe? - at nogen har taget kvæler-tag på dig, eller har truet eller angrebet dig med skydevåben, kniv eller lignende?
<p>Seksualiseret vold</p>	<p>Er du inden for det seneste år blevet udsat for én eller flere af følgende former for seksuelle overgreb?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ubehagelig seksuel beføling eller lignende - Forsøg på tvunget samleje - Gennemført tvunget samleje - Andre seksuelle overgreb 	<ul style="list-style-type: none"> - Har du inden for det sidste år følt, at en person har presset eller tvunget dig til kys og kram? - Har du inden for det sidste år følt, at en person har presset eller tvunget dig til samleje, berøring eller anden kønslig omgang? 	<p>Har du inden for det seneste år oplevet (der kan svares ja til én eller flere):</p> <ul style="list-style-type: none"> - at nogen mod din vilje har ført sin penis, anden del af deres krop, eller genstand ind i din skede eller endetarm? (formuleringen er tilpasset respondentens køn) - at nogen har presset dig til at være med til seksuel aktivitet, selvom du ikke ville? (Det kan f.eks. være ved at vedkommende bliver sur, blive ked af det eller truer med at have sex med en anden person, forlade dig, eller gøre hverdagslivet surt for dig, hvis du ikke går med til sex.) - at nogen mod din vilje har delt nøgenbilleder af dig eller presset dig til at sende nøgenbilleder og/eller seksuelle videoklip af dig selv eller medvirke i pornografiske film?

der er væsentligt mindre end vores resultater, men alle undersøgelserne har det til fælles, at forekomsten blandt kvinder er væsentligt højere end forekomsten blandt mænd. Dog er forskellen mellem mænd og kvinder mindre i SIFs seneste undersøgelse end i de andre undersøgelser.

Forklaringen på disse forskelle i undersøgelsesresultater skal med al sandsynlighed findes i forskellige metodedesigns i undersøgelserne, f.eks. kan det at vi spørger til flere former for vold end de to andre undersøgelser muligvis forklare den højere forekomst af partnervold i nærværende undersøgelse. Her er fx tilføjet yderligere spørgsmål om seksualiseret vold og psykisk vold. Jo flere former for vold og typer af voldshandlinger, der spørges til, desto større sandsynlighed er der for, at nogen respondenter har oplevet de handlinger, der spørges til. Derudover er respondenterne i vores undersøgelse blevet præsenteret for undersøgelsen specifikt som en undersøgelse om vold. Det kan have haft betydning for hvem, der har valgt at besvare spørgeskemaet.

På trods af at der i medier, blandt praktikere og politisk ofte refereres til specifikke omfangstal fra befolkningsundersøgelser, så er det ikke muligt at komme med ét pålideligt tal for omfanget af partnervold i befolkningen. Forekomsten af partnervold opgøres derfor alene i andele i denne undersøgelse, og omregnes ikke til omfangstal. Sådanne beregninger er behæftet med betydelig usikkerhed, og kan give anledning til at tro, at vi kan beregne det "sande" antal partnervoldsofre (Ottosen et al., 2022, pp. 16–17). Vores undersøgelse viser derfor forekomsten af partnervold blandt respondenter opgjort i procentandele, som kan tegne et mønster af forekomsten af forskellige partnervoldserfaringer i befolkningen.

Forekomsten fordelt på voldsformer og handlinger

Figur 2.2 viser, hvordan erfaringerne med at blive udsat for partnervold fordeler sig på de tre voldsformer seksualiseret, fysisk og psykisk vold, samt på de relaterede typer af handlinger, blandt henholdsvis de kvindelige og mandlige respondenter. Forekomsten af partnervold er signifikant højere for kvinder inden for alle tre voldsformer. For både mænd og kvinder er den mest udbredte voldsform psykisk vold. For kvinder er den mindst udbredte voldsform fysisk vold og for mænd er det seksualiseret vold.

For mænd er 'kontrol' den handling, som flest har oplevet at være udsat for. For kvinder er det 'nedgørelse'. For både mænd og kvinder er den type handling, som flest har været udsat for inden for fysisk vold 'moderat vold'. Inden for seksualiseret vold har flest både mænd og kvinder været udsat for 'presset til sex'.

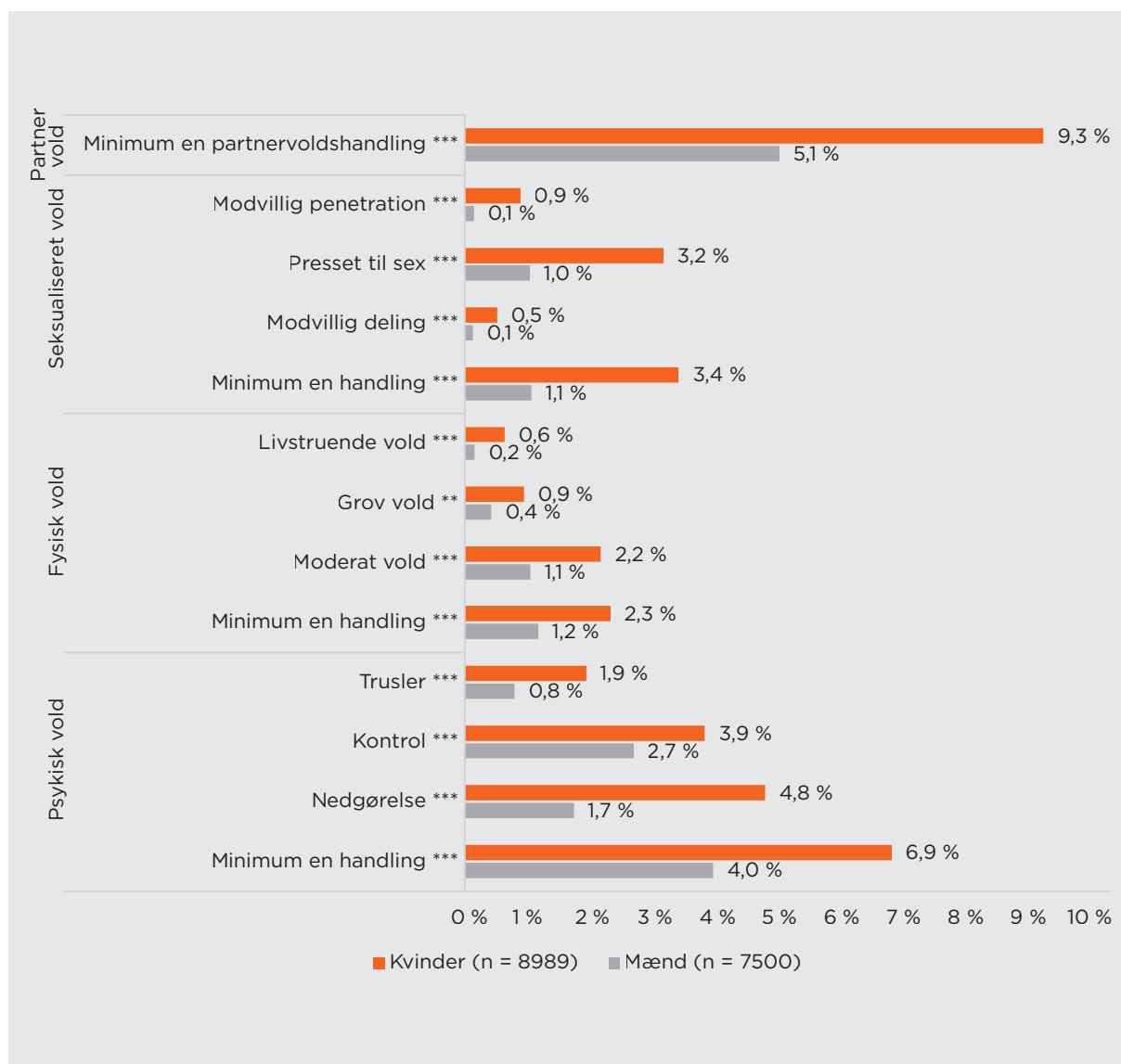
For alle handlinger er kvinder minimum dobbelt så eksponerede som mænd. Størst er de relative forskelle, når det kommer til seksualiseret vold, hvor andelen af kvindelige udsatte er flere gange større end andelen af mandlige udsatte.

For både mænd og kvinder gælder det, at de grove voldshandlinger er mindst udbredt. Således er 'livstruende vold' og 'modvillig penetration' mindre udbredt.

end 'grov vold' og 'presset til sex'. Vi ser dog også her en forskel mellem kønnene, idet forekomsten af de grove voldsformer er højere blandt kvinder end blandt mænd. Samme mønster ses i en analyse af data fra en norsk omfangsundersøgelse, hvor kvinder er mere tilbøjelige end mænd til at opleve grov partnervold, voldtægt med tvang og andre former for seksualiseret vold fra en partner (Bjørnholt & Hjemdal, 2018).

For seksualiseret vold er modvillig deling af fx intime billeder den mindst hyppige voldshandling. Det kan skyldes, at denne handling hovedsageligt sker i yngre aldersgrupper.

Figur 2.2. Procentandele af respondenterne, der har været udsat for minimum en partnervoldshandling og de tre voldsformer fordelt på køn.

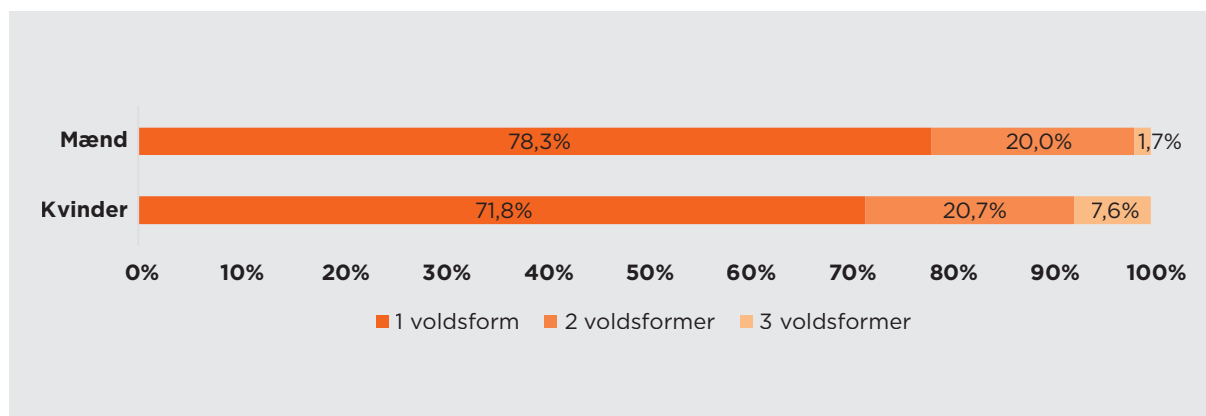
Erfaringer med flere voldsformer og gentagen voldsudsættelse

I det følgende ser vi nærmere på parametre, som kan uddybe de erfaringer, som respondenter, der har været udsat for partnervold har. Vi fokuserer derfor ind på gruppen af respondenter, som har angivet at have været udsat for minimum én voldshandling af en partner eller ekspartner indenfor de seneste 12 måneder. Da der er betydelige forskelle mellem mænd og kvinder opgøres resultaterne kønsopdelt.

Figur 2.3 viser, at hovedparten af de respondenter, der har været udsat for vold, alene har erfaringer med at blive udsat for én form for partnervold. Det gælder for 78,1 % af mændene og 71,8 % af kvinderne. Andelen der har været udsat for to voldsformer, er omkring 20 % for begge køn, mens andelen, der har været udsat for alle tre voldsformer, er 7,6 % for kvinder og 1,7 % for mænd. Der er dermed en højere andel af de voldsudsatte kvinder end de voldsudsatte mænd, der har været udsat for alle tre voldsformer.

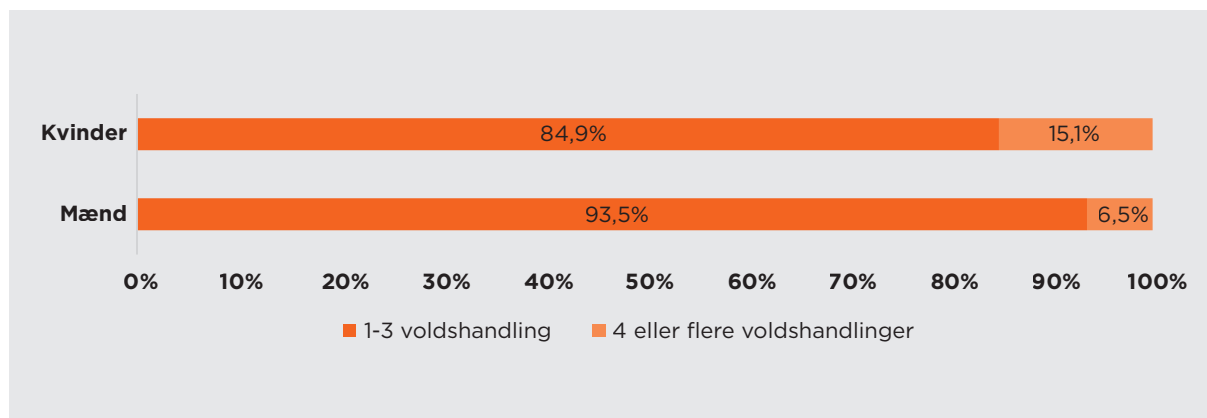
Det samme mønster gør sig gældende ift. voldshandlinger, det vil sige de konkrete handlinger, der er blevet spurgt til i undersøgelsen. Figur 2.4 viser andelen af voldsudsatte, der har været udsat for hhv. en til tre voldshandlinger og fire eller flere voldshandlinger, fordelt på køn. Hovedparten af de voldsudsatte, både mænd og kvinder, har været udsat for 1-3 voldshandlinger. Samtidig viser figuren, at signifikant flere voldsudsatte kvinder end mænd har været udsat for fire eller flere voldshandlinger. Ca. en ud af syv voldsudsatte kvinder og ca. en ud af 16 voldsudsatte mænd har været udsat for fire eller flere voldshandlinger indenfor de seneste 12 måneder.

Figur 2.3. Andelen af voldsudsatte, der har været udsat for en, to eller alle tre voldsformer opdelt på køn.

Noter: Sammenhængen mellem køn og voldsudsathed er signifikant på et 1 %-signifikansniveau med en Chi2-test for uafhængighed med en p-værdi på 0,0022.

Figur 2.4. Andelen af voldsudsatte, der har været udsat for 1-3 voldshandlinger og 4 eller flere voldshandlinger, samlet og kønsopdelt.

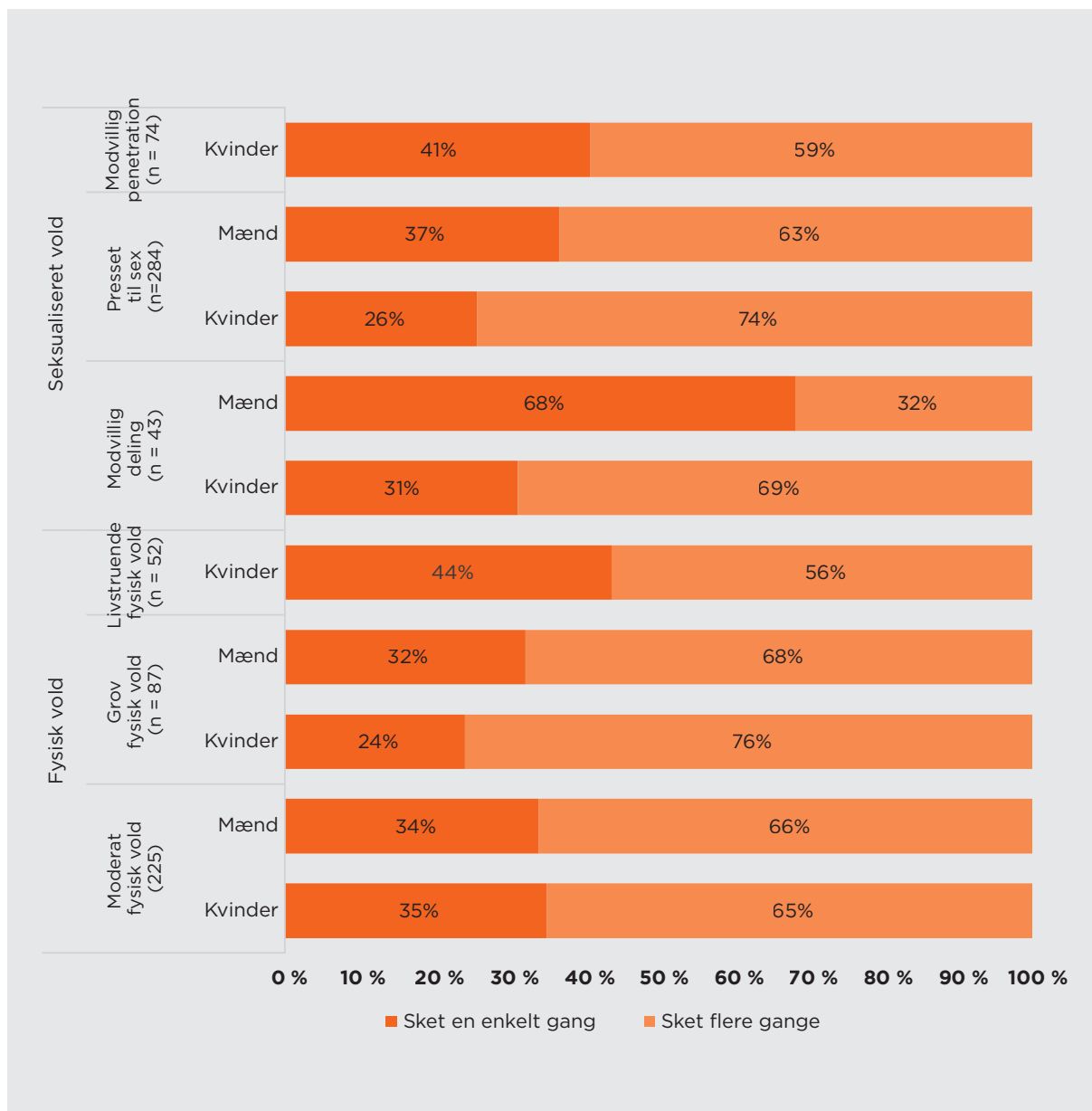

Noter: Sammenhængen mellem køn og voldsudsathed er signifikant på et 0,1 %-signifikansniveau med en Chi2-test for uafhængighed med en p-værdi på 0,0006.

Figur 2.5 på næste side viser, at hovedparten af de voldsudsatte respondenter har været udsat for de fysiske og seksualiserede voldshandlinger flere gange. Psykisk vold er ikke inkluderet i figur 2.5, fordi voldsformen er betinget af, at handlingerne er sket gentagende gange for at blive kategoriseret som vold.

Blandt kvinder er 'grov fysisk vold' og 'presset til sex' de to voldshandlinger, hvor vi finder den største andel af gentagne erfaringer. Her er der tale om, at godt tre ud af fire af de kvinder, der har været udsat for disse handlinger, har været udsat for dem flere gange. Ca. to tredjedele af de mænd, der har været udsat for handlingerne 'presset til sex', 'moderat fysisk vold' og 'grov fysisk vold' har oplevet handlingerne flere gange. For hovedparten af respondenterne udsat for fysisk og seksualiseret partnervold er der således tale om gentagne erfaringer med voldshandlingerne. ■

Figur 2.5. Andelen af respondenterne, der har været udsat for en voldshandling henholdsvis én eller flere gange fordelt på voldsform og køn.

Noter: For ingen af voldsformerne er der signifikant statistisk afhængighed mellem køn og hvor vidt voldsformen er oplevet en eller flere gange. Mænd er udeladt for livstruende vold og modvillig penetration, da der for disse kategorier er færre end 10 observationer.

OPSUMMERING

9,3 % af de kvindelige og 5,1 % af de mandlige respondenter har været udsat for minimum én form for partnervold det seneste år.

Tallene er højere end i andre undersøgelser, hvilket kan skyldes, at vi har spurgt mere detaljeret til erfaringer med vold.

Psykisk voldelige handlinger er de mest udbredte blandt både mænd og kvinder

Forekomsten af partnervold er højere for kvinder indenfor alle tre voldsformer, psykisk vold, fysisk vold og seksualiseret vold.

De grove voldshandlinger er mindst udbredt hos både mænd og kvinder

Men forekomsten af de grove voldsformer er højere blandt kvinder end blandt mænd.

Hovedparten af de voldsudsatte har udelukkende været udsat for én form for partnervold

20,0 % mænd og 20,7 % kvinder har været udsat for to voldsformer, mens 7,6 % kvinder og 1,7 % mænd har været udsat for tre voldsformer.

Kapitel 3

Volds- handlingernes virkning

I dette kapitel afdækker vi den virkning, som voldshandlingerne kan have på den udsatte. Dette belyser vi i relation til køn, og til karakteren af volden. Tidligere undersøgelser har påpeget nødvendigheden af at inddrage spørgsmål om voldens virkning for at kunne give et nuanceret billede af omfang og karakteren af partnervold, herunder forskelle mellem kvinders og mænds partnervoldserfaringer (Bjørnholt & Hjemdal, 2018; Walby & Towers, 2017; Hester et al., 2023).

Vi har undersøgt tre forskellige virkninger, som er relateret til henholdsvis psykisk, fysisk og seksualiseret vold (se tabel 3.1). Det har vi gjort ved at spørge til utryghed og ændret handlemønster efter psykisk partnervold, frygt for skade eller drab efter fysisk partnervold og utryghed forbundet med seksuel aktivitet efter seksuel partnervold. Respondenterne har kun fået disse spørgsmål, hvis de har rapporteret at have været udsat for den pågældende form for vold. For seksualiseret vold har respondenterne kun fået spørgsmålet om virkning, hvis denne har været udsat for at blive presset til sex eller modvillig penetration og altså ikke modvillig deling. Besvarelserne giver indblik i den betydning, partnerens voldshandlinger har haft for respondentens psykiske trivsel og den relationelle dynamik.

Det er væsentligt at være opmærksom på, at der vil være andre virkninger af at være udsat for vold, end dem vi har afdækket.

Tabel 3.1. Spørgsmålsformuleringer om virkninger

Voldsform	Virkning
Psykisk vold	I hvilken grad har du været utryg eller holdt op med at gøre ting for at undgå din partners eller din tidligere partners vrede, jalousi eller trusler?
Fysisk vold	I hvilken grad har du inden for det seneste år været bange for at blive alvorligt skadet eller slået ihjel af din nuværende og/eller tidligere partner som har udsat dig for fysisk vold?
Seksualiseret vold	I hvilken grad har du, på grund af de seksuelle overgreb, følt dig utryg ved at have sex med et andet menneske, følt dig afkoblet fra din krop under sex eller haft svært ved at opnå seksuel nydelse?

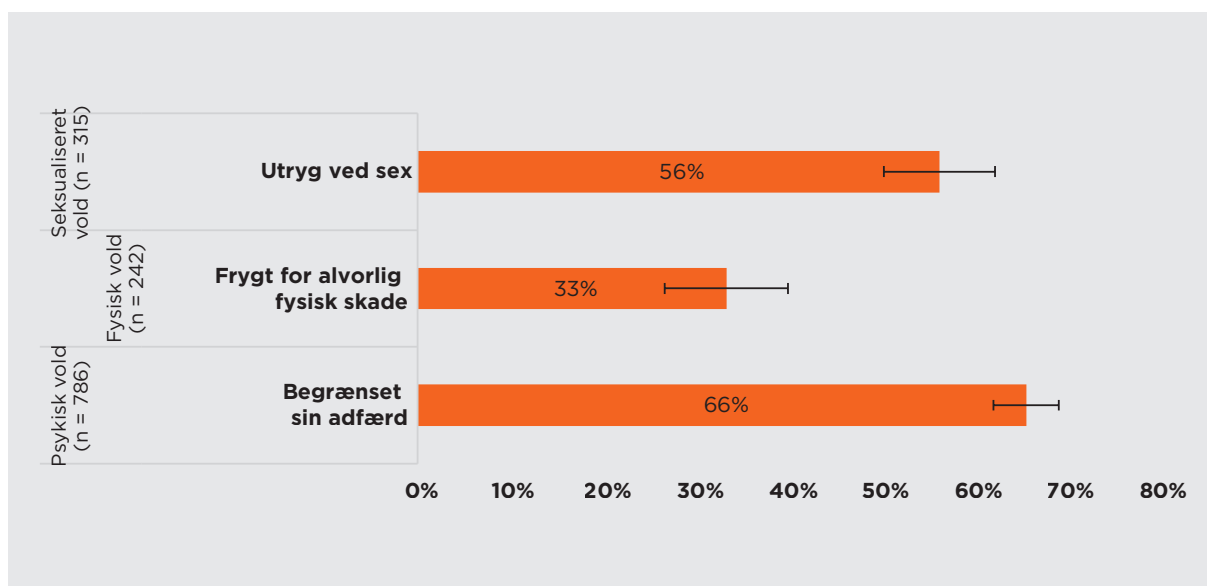
Virkning af de tre voldsformer

Figur 3.1 viser, hvor stor en andel af de respondenter som har været udsat for seksualiseret, fysisk og psykisk partnervold, som også har oplevet en virkning af handlingerne. Figuren siger ikke noget om, hvilke voldshandlinger der har været tale om, om handlingerne er foregået én eller flere gange, eller om handlingerne er foregået i kombination med andre voldsformer.

66 % af de respondenter, der har været udsat for psykisk vold, har oplevet at være utryg ved eller holdt op med at gøre ting for at undgå partnerens vrede, jalousi eller trusler. 33 % af de respondenter, der har været udsat for fysisk vold, har været bange for at blive alvorligt skadet eller slået ihjel af den voldsudøvende partner. 56 % af de respondenter, der har været udsat for seksualiseret vold, har på grund af de seksuelle overgreb følt sig utryg ved at have sex, følt sig afkoblet fra sin krop under sex eller haft svært ved at opnå seksuel nydelse.

Det er således respondenter, som har været udsat for psykisk vold, som i højest grad har oplevet den pågældende virkning, mens respondenter, som har været udsat for fysisk vold, i lavest grad har oplevet den pågældende virkning. Det kan skyldes, at karakteren af de virkninger, vi har spurgt til, kan siges at variere i alvorlighedsgrad. Det kan også skyldes, at hovedparten af de respondenter, der har været udsat for fysisk partnervold, alene har erfaringer med moderat fysisk vold, som inkluderer hårdt skub, rusk, lussing, bid, hiv i håret og fastholdelse, og som derfor ikke har ført til frygt for alvorlig skade. Fysisk partnervold kan have andre virkninger, der ikke direkte handler om frygten for at blive fysisk skadet, som fx adfærdsændring, psykisk nedbrydning af offeret eller generel utryghed.

Figur 3.1. Andelen af voldsudsatte respondenter, der rapporterer en følgevirkning af henholdsvis seksualiseret, fysisk og psykisk partnervold.

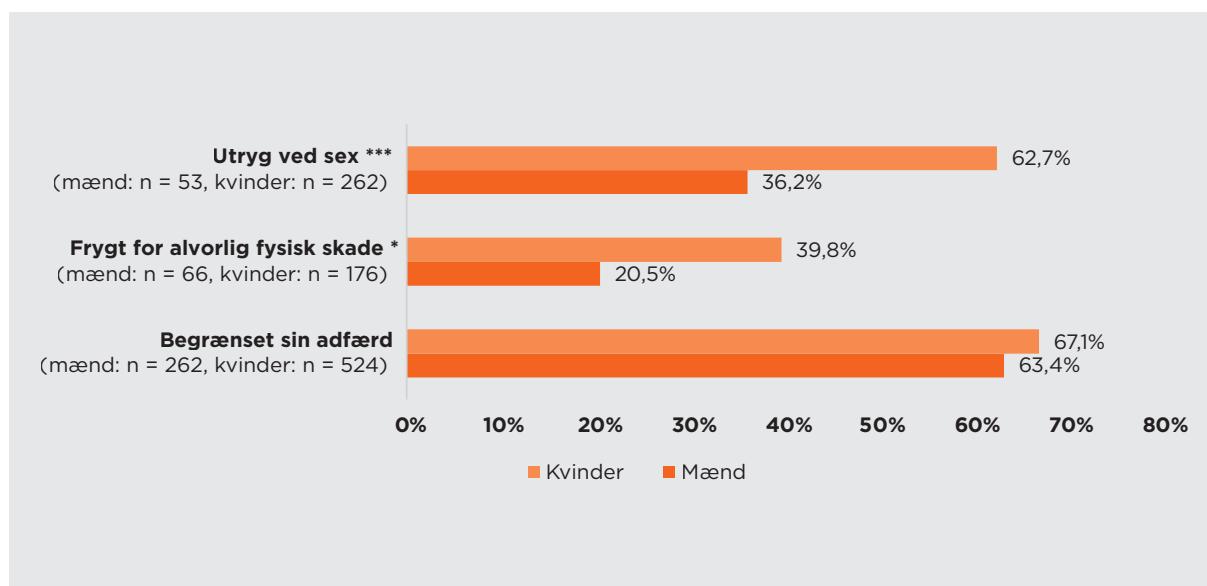
Kønsforskelle i virkninger

I undersøgelser fra fx Norge fremhæves det, at man ved at se på virkninger i højere grad får blik for de kønsforskelle, der kan være mellem mænd og kvinder (Bjørnholt & Hjemdal, 2018). Derfor har vi fundet det relevant at undersøge, om der er forskel på de virkninger som hhv. mænd og kvinder oplever, når de er udsat for vold. Figur 3.2 viser andelen af henholdsvis mænd og kvinder, som rapporterer at have oplevet den adspurgte virkning af psykisk vold, fysisk vold og seksualiseret vold. Her ser vi en forskel på de forskellige voldsformer.

Forskellen på andelen af mænd og kvinder, som har oplevet en virkning af psykisk vold, er lille og insignifikant. Det tyder på, at mænd og kvinder, der er udsat for psykisk vold i lige høj grad tilpasser deres handlinger for at undgå partners vrede, jalousi eller trusler. Dermed ser vi ikke forskelle i, hvordan mænd og kvinder bliver påvirket af psykisk vold.

Anderledes ser det ud, når vi ser på virkningen af fysisk vold, hvor knap dobbelt så stor en andel af de voldsudsatte kvinder ift. mænd har frygtet at blive alvorligt skadet eller blive slået ihjel (39,8 % i forhold til 20,5 %). Dette er i tråd med tidligere undersøgelser, der også har peget på at den fysiske styrkeulighed mellem mænd og kvinder betyder, at mænd i mindre grad oplever frygt for alvorlig fysisk skade eller for at miste livet (fx Johansen et al. 2021a; Johansen et al. 2021b; Bjørnholt og Hjemdal 2018). Ligeledes finder vi en større andel kvinder, der oplever, at den seksualiserede vold har gjort dem utrygge ved at indgå i seksuelle aktiviteter (62,7 % i forhold til 36,2 %).

Figur 3.2. Andelen af respondenter, der har været udsat for henholdsvis fysisk, psykisk og seksualiseret vold, som har oplevet den relaterede virkning, fordelt på mænd og kvinder.

Betydningen af voldens omfang for virkningen

Figur 3.3 på næste side viser, at andelen af voldsudsatte, der har oplevet en virkning af de enkelte voldsformer, stiger med antallet af typer af voldshandlinger indenfor den enkelte voldsform.

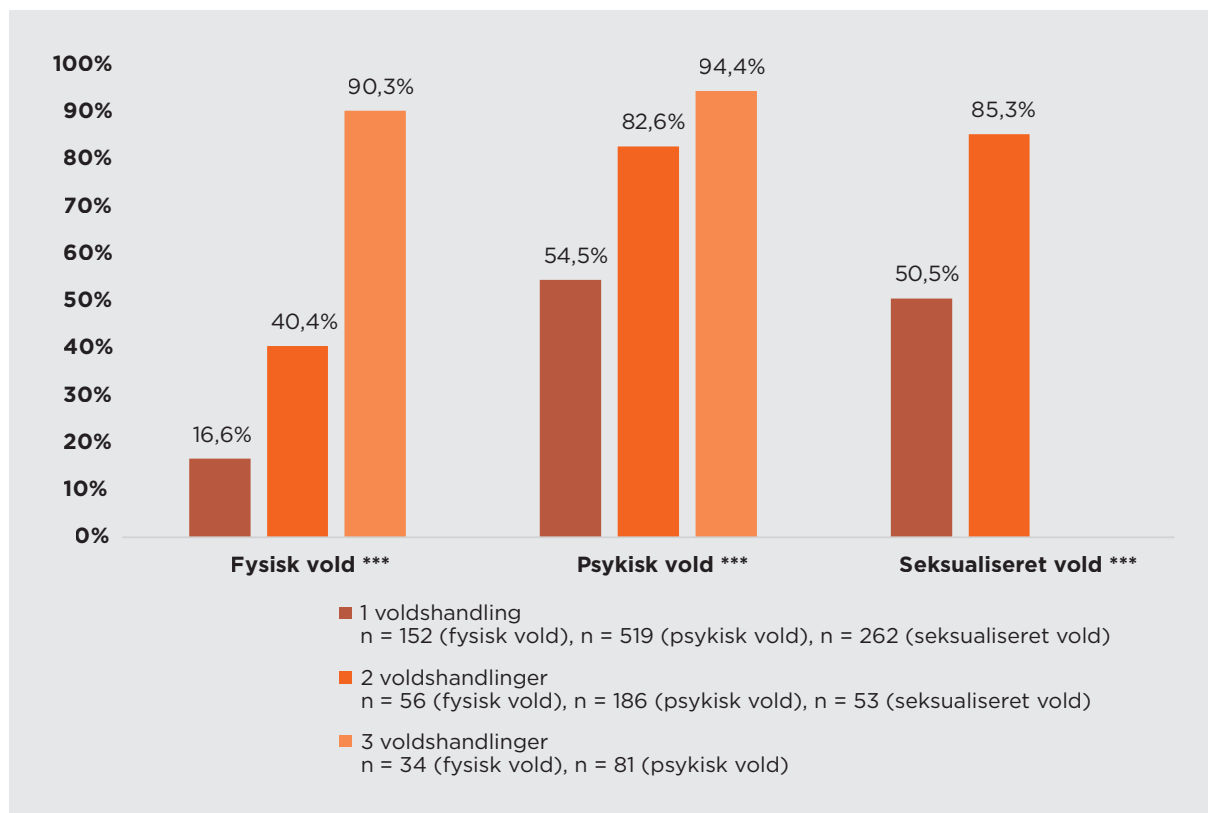
90 % af de respondenter, der har oplevet alle tre former for fysisk vold, har frygtet for at blive alvorligt fysisk skadet eller slået ihjel. Mens det samme gælder for 17 % af dem, der alene har været udsat for en fysisk voldshandling. Tilsvarende har 94 % af de respondenter, der har været udsat for alle tre typer af psykisk voldelige handlinger, oplevet at være utryg eller holde op med at gøre ting for at undgå partnerens vrede, jalousi eller trusler. Det samme gælder for 55 % af de respondenter, der alene har været udsat for en type af psykiske voldshandlinger.

Indenfor seksualiseret vold er respondenter, der alene har oplevet deling af intime billeder, ikke blevet spurgt til virkning. Det er dermed udelukkende respondenter, der har oplevet at blive presset til sex eller modvillig penetration, der har fået spørgsmål om virkning. Her ser vi, at af de respondenter, der har oplevet begge typer af handlinger, har 85 % følt sig utryg ved at have sex med et andet menneske, følt sig afkoblet fra sin krop under sex eller haft svært ved at opnå seksuel nydelse. Det samme gælder for 51 % af de respondenter, der alene har oplevet en type af seksualiseret voldshandling.

Figur 3.4 på næste side viser de adspurgte virkninger relateret til antallet af voldsformer, respondenterne har været udsat for. Figuren viser, at andelen, der har oplevet en virkning af volden, stiger med antallet af voldsformer. Det gælder alle tre virkninger. Det tyder på, at virkningen forstærkes, når flere voldsformer bringes i spil.

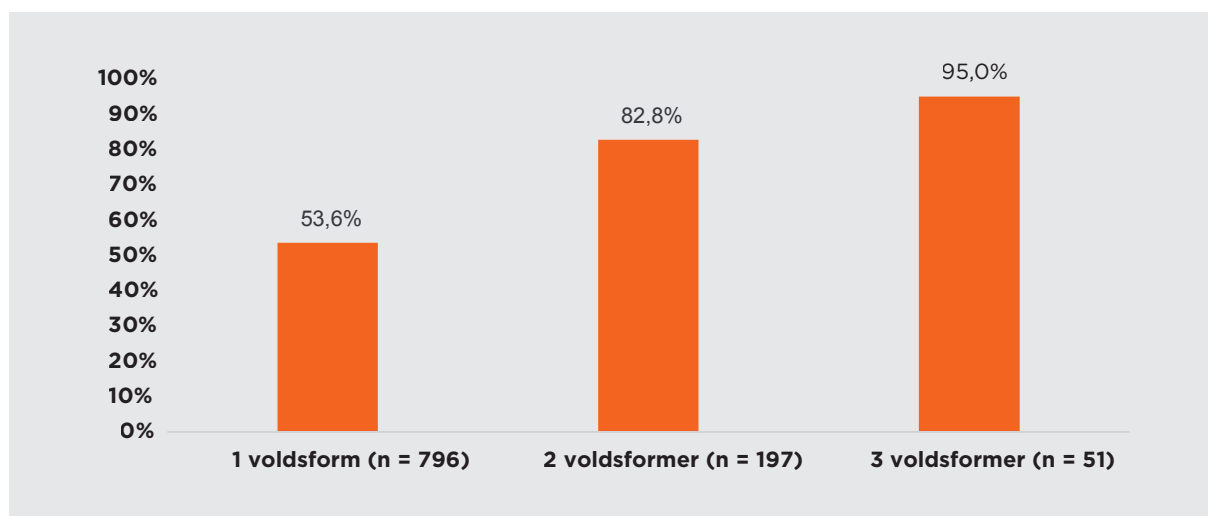
At en højere andel af de voldsudsatte kvinder end mænd oplever virkninger af volden kan dermed til dels forklares med, at andelen af voldsudsatte kvinder, der er udsat for flere og grove voldshandlinger, for flere former for vold og for gentagen vold er højere end blandt de voldsudsatte mænd. ■

Figur 3.3. Andelen af respondenter der har oplevet en virkning af volden afhængigt af antallet af voldshandlinger, fordelt på de tre voldsformer

Noter: Da der ikke er spurgt ind til virkning hvis man alene har oplevet modvillig deling, er der kun to voldshandlinger (presset til sex og modvillig penetration) under seksualiseret vold.

Figur 3.4. Procentdelen af voldsudsatte, der har oplevet minimum én virkning af volden, afhængigt af om de har oplevet en, to eller alle tre voldsformer.

Noter: Sammenhængen mellem antallet af voldsformer og at have oplevet minimum én virkning af volden er statistisk signifikant på et 0,01 % interval.

OPSUMMERING

66 %

... af de respondenter, der har været udsat for psykisk vold, har været utrygge ved eller er holdt op med at gøre ting for at undgå partnerens vrede, jalousi eller trusler. Forskellen mellem mænd og kvinder er lille og insignifikant.

33 % af de respondenter, der har været udsat for fysisk vold, har været bange for at blive alvorligt skadet eller slået ihjel af deres partner

Andelen, der har oplevet denne frygt, er næsten dobbelt så stor blandt kvinder som blandt mænd (39,8 % i forhold til 20,5 %).

56 %

... af de respondenter, der har været udsat for seksualiseret vold, har på grund af dette følt sig utrygge ved at have sex, følt sig afkoblet fra deres krop under sex eller haft svært ved at opnå seksuel nydelse. Det gælder for en større andel kvinder end mænd (62,7 % i forhold til 36,2 %).

Omfangsrig vold påvirker mest

Virningen af volden øges med antallet af voldshandlinger og voldsformer, den voldsudsatte har oplevet.

Kapitel 4

Sårbarheder og partnervold

I dette kapitel undersøger vi, hvorvidt de voldsudsatte respondenter i højere grad end andre lever med forskellige former for sårbarheder end respondenter, der ikke er udsat for vold. Vi ser også på sammenhænge mellem sårbarheder og omfanget af voldsudsættelse. Da kapitlet har fokus på at udfolde parforholds-konteksten, indgår udelukkende respondenter, som har været i et parforhold det seneste år i dette kapitel.

Sårbarhed som begreb relaterer sig både til den voldsudsattes sociale identitet og de livsvilkår, som vedkommende lever under. Det vil sige, det kan være forhold som køn, etnicitet, alder, seksuel orientering og funktionsnedsættelse, men det kan også være livsvilkår som økonomi, opholdsgrundlag og arbejdssituation, som kan forme den voldsudsattes sårbarhed (Bjerre & Lincke Jørgensen, 2002; Bredal et al., 2020; Rosten, 2020).

Tidligere nordiske kvalitative undersøgelser har vist, at forskellige forhold kan gøre én mere eller mindre sårbar som voldsudsat. Sårbarhed kan have betydning på forskellige måder, både i forhold til den effekt, voldshandlingerne kan have på én, og den adgang, den voldsudsatte kan have til resurser, som kan hjælpe den pågældende (Sundström, 2016).

I denne undersøgelse har vi spurgt til fem livsomstændigheder, som øger et menneskes sårbarhed på grund af den afhængighed, det kan skabe til den voldsudøvende partner. Det drejer sig om, 1) oplevelsen af at være økonomisk afhængig af partneren, 2) oplevelsen af at ens opholdstilladelse er afhængig af partneren, 3) oplevelsen af at være afhængig af hjælp fra partneren pga. sygdom eller handicap. Disse afhængighedsspørgsmål er besvaret ud fra en Likert-skala, hvor besvarelsenerne 'i høj grad' eller 'i nogen grad' er blevet regnet som 'ja' i analysen. Antallet af respondenter, der har angivet, at deres opholdsgrundlag er afhængig af deres partner, er for lavt til, at vi har kunnet inddrage dette i de følgende analyser. Derudover har vi spurgt til, 4) om respondenter har hjemmeboende børn, og de kvindelige respondenter til, 5) om hun har været gravid eller fået et barn indenfor det seneste år, idet dette både kan give fysiologisk sårbarhed og en afhængighed til partneren.

Vi afdækker derudover to forhold, der kan indikere graden af socialt netværk. Det drejer sig om, om respondenter har nogen at betro sig til, og om vedkommende er aktiv i foreningsliv eller fritidsaktiviteter. (se tabel 4.1 på næste side).

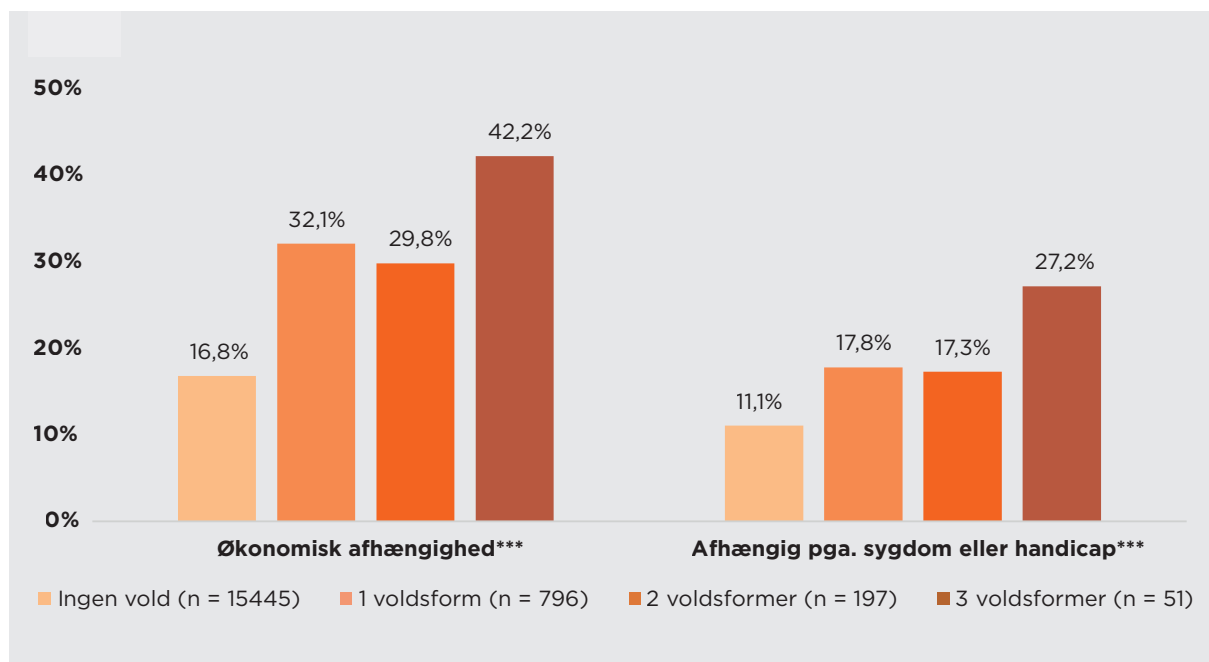
Partnervold og afhængighed af partner

Figur 4.1 på næste side viser andelen af respondenter, der har følt sig afhængige pga. sygdom/handicap eller økonomi, fordelt på antallet af voldsformer, og sammenlignet med ikke-voldsudsatte respondenter i parforhold. Antallet af voldsformer dækker over fysisk, psykisk og seksualiseret vold, uafhængigt af de enkelte voldshandlinger. For begge afhængighedsforhold gælder det, at andelen, der har oplevet en afhængighed til partneren, er væsentlig større blandt respondenter, som har været udsat for vold, end blandt respondenter der ikke

Tabel 4.1. Spørgsmål til afhængigheder og potentielle sårbarheder blandt respondenterne.

Form for sårbarhed	Spørgsmål
Afhængig ift. opholdstilladelse	I hvilken grad har du inden for det seneste år oplevet, at din opholdstilladelse i Danmark har været afhængig af din nuværende partner eller tidligere partner, da I var sammen?
Økonomisk afhængighed	I hvilken grad har du inden for det seneste år følt, at du ikke vil være i stand til at klare dig økonomisk uden din nuværende partner eller tidligere partner, da I var sammen?
Afhængig pga. sygdom eller handicap	I hvilken grad har du inden for det seneste år haft et handicap eller et længerevarende alvorligt sygdomsforløb, hvor du har oplevet at være afhængig af hjælp fra din partner eller familie?
Graviditet og fødsel	Er du eller har du inden for det seneste år været gravid?
Hjemmeboende børn	Har du hjemmeboende børn under 18 år? (ja, hvis børnene bor helt eller delvis hos respondenterne)
Deltagelse i foreningsliv og fritidsaktiviteter	Har du inden for det seneste år deltaget i foreningsliv/fritidsaktiviteter sammen med andre?
Tætte relationer	Har du nogen, som du kan betro dig til eller dele dine inderste følelser med?

Figur 4.1. Procentdel af respondenter, der ikke har oplevet vold, oplevet en, to eller tre voldsformer, der føler sig afhængig pga. økonomi eller sygdom/handicap.

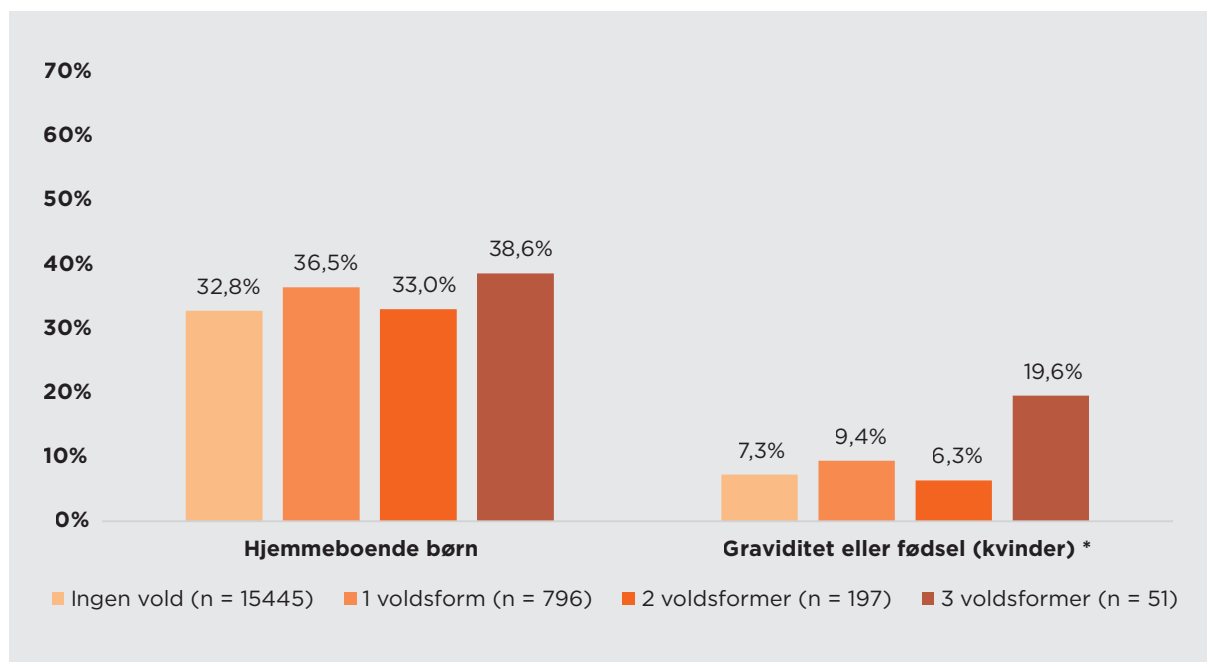

har været udsat for vold. Sammenhængen mellem voldsudsættelsen og begge afhængigheder er signifikante på et 0,1 %-niveau.

42,2 % af respondenter, der har været udsat for tre former for vold, føler sig økonomisk afhængige af deres partner. Det samme gælder for 16,8 % blandt respondenter i parforhold, som ikke har været udsat for vold. 27,2 % af de respondenter, der har været udsat for tre voldsformer, har oplevet at være afhængige af hjælp fra deres partner eller familie grundet sygdom eller handicap. Det samme gælder for 11,1 % af respondenter i parforhold, som ikke har været udsat for vold.

Andre undersøgelser (Finnbogadóttir & Dykes, 2016; Van Parys et al. 2014) viser, at graviditet og fødsel er forbundet med en øget sårbarhed og risiko for partnervold. Sårbarheden er her både fysiologisk og følelsesmæssig. Figur 4.2 viser, at der i vores undersøgelse er en signifikant sammenhæng mellem graviditet eller fødsel indenfor det seneste år og antallet af voldsformer, som respondenterne har været udsat for (inklusive ingen vold) på et 5 % niveau. Blandt de kvinder, der har været udsat for tre voldsformer, er andelen der har været gravide eller født det seneste år 19,6 % sammenlignet med 7,3 % for de kvindelige respondenter, der ikke har været udsat for partnervold. Vi har også haft en formodning om, at hjemmeboende børn kunne skabe en både følelsesmæssig og praktisk afhængig til partneren, som kunne betyde,

Figur 4.2. Procentdel af respondenter, der ikke har oplevet vold, oplevet en, to eller tre voldsformer, der har hjemmeboende børn eller har været gravid eller født det seneste år.

at man som voldsudsat havde vanskeligere ved at forlade en voldelig partner. Her finder vi dog ikke en signifikant sammenhæng mellem voldsudsathed og det at have hjemmeboende børn.

Samlet set viser undersøgelsen, at der er sammenhæng mellem voldsudsathed og forskellige livsomstændigheder, der kan skabe en sårbarhed og afhængighed til den voldsudøvende partner. Vi kan ikke ud fra undersøgelsen sige noget specifikt om, om det er afhængigheden eller sårbarheden, der øger risikoen for at blive udsat for partnervold eller om det er voldsudsættelsen, der fører til mere afhængighed og sårbarhed. Formentlig kan kausaliteten gå begge veje, men uanset kan det gøre det sværere for den, der er udsat for partnervold, at række ud efter hjælp eller forlade den voldsudøvende partner.

Partnervold og socialt netværk

Graden af tætte relationer og anden regelmæssig kontakt til andre mennesker kan have betydning for muligheden for at opnå et liv uden vold. Blandt andet har tidligere undersøgelser vist en sammenhæng for kvinder mellem at være udsat for fysisk partnervold og at være uønsket alene, ikke have nogen at tale med og ikke deltage i fritidsaktiviteter. Undersøgelserne viser samtidig, at disse sammenhænge også er påvirket af voldshandlingernes karakter (Laursen & Johansen, 2020).

Manglende sociale ressourcer kan både øge risikoen for at indgå en relation med en voldelig partner, ligesom det kan være en konsekvens af at blive udsat for vold. Uanset kausaliteten så kan manglende socialt netværk gøre det sværere at søge hjælp og at bryde med en voldelig partner.

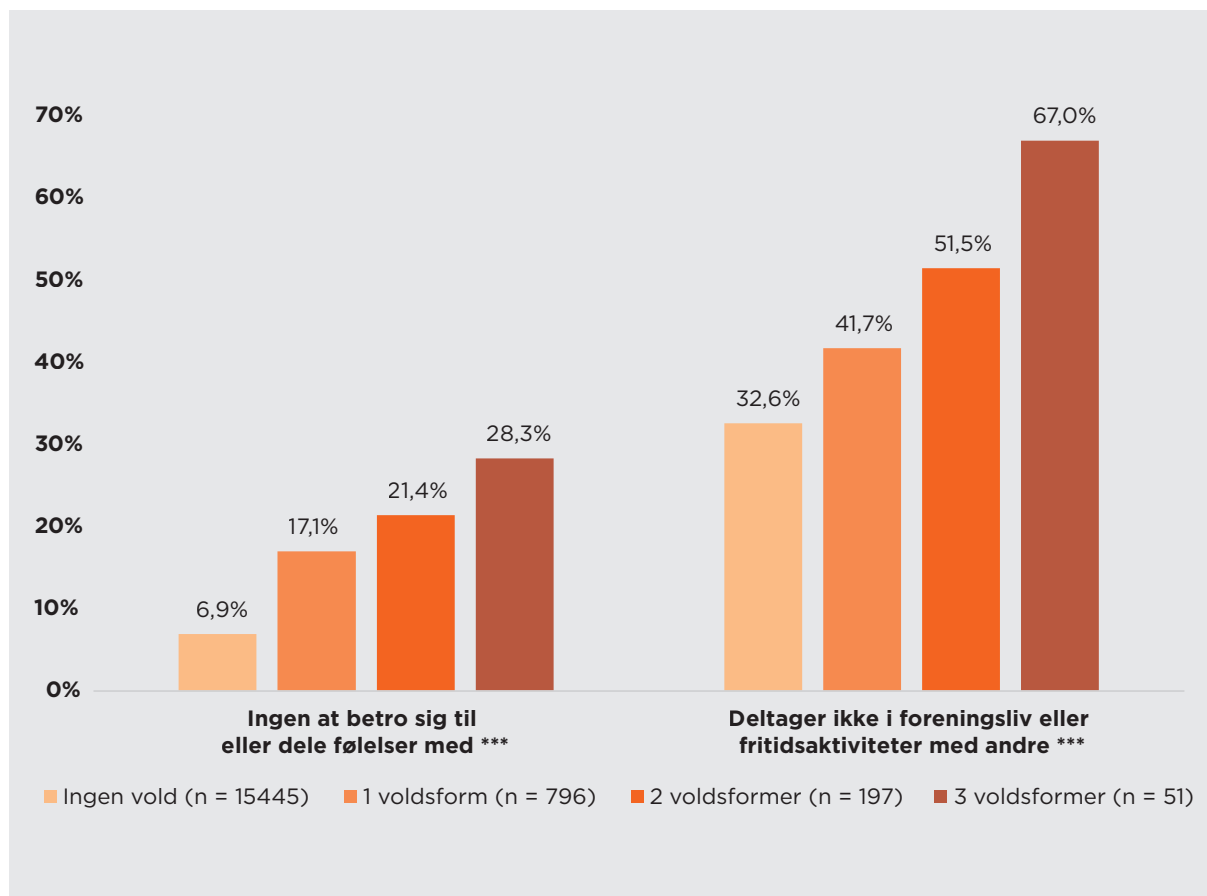
I figur 4.3 ser vi, at der er en signifikant højere andel, som ikke har nogen at betro sig til, eller som ikke har deltaget i aktiviteter med andre, blandt respondenter, der har været udsat for partnervold end blandt de øvrige respondenter. Samtidig stiger denne andel med antallet af voldsformer.

Blandt respondenter, der har været udsat for tre former for vold, har 67,0 % ikke deltaget i foreningsliv eller fritidsaktiviteter sammen med andre. Det samme gælder for 32,6 % af respondenter i parforhold, som ikke har været udsat for partnervold.

28,3 % af respondenter, som har været udsat for tre former for partnervold, har ingen at betro sig til eller dele sine inderste følelser med. Det samme gælder for 6,9 % af respondenter i parforhold, som ikke har været udsat for partnervold.

Der er altså en betydelig og signifikant forskel i det sociale netværk mellem dem, der ikke har været udsat for vold, og dem, der har været udsat for alle tre voldsformer. Dette kan som nævnt både være en virkning af volden, og det kan være en sårbarhed, som gør det sværere at bryde med en voldelig partner.

Figur 4.3. Procentdel af respondenter, der ikke har oplevet vold, oplevet en, to eller tre voldsformer, der ikke har nogen at betro sig til eller ikke deltager i foreningsliv eller fritidsaktiviteter med andre.

Kønsmæssige forskelle i sårbarheder

Tabel 4.2 på næste side viser hvordan sårbarhederne fordeler sig mellem voldsudsatte og ikke-voldsudsatte opgjort på køn. Tabellen viser, at kvinderne generelt oplever de forskellige sårbarheder mere end mændene. Det gælder alle sårbarhedsforhold med undtagelse af forholdet, om man har hjemmeboende børn og om man har nogen at betro sig til og dele sine inderste følelser med. Det sidstnævnte forhold oplever flere mænd end kvinder.

Når vi sammenligner andelen af sårbarhedsforhold mellem voldsudsatte og ikke voldsudsatte, så ser vi at de mest markante forskelle for kvinder er i forhold til at være økonomisk afhængig af partneren, at være afhængig af hjælp på grund af sygdom eller handicap, samt de to sociale forhold, hvor alle disse fire sammenhænge er signifikante på et 0,1 %-niveau. For mænd er forskellene størst og mest signifikante i forhold til at føle sig økonomisk afhængig af partneren og i forhold til ikke at have nogen at betro sig til. ■

Tabel 4.2. Afhængighed og sårbarhed for ikke-voldsudsatte og voldsudsatte mænd og kvinder.

Kvinder i parforhold (n = 7057)			
	Ikke-voldsudsatte (n = 6440)	Voldsudsatte (n = 617)	Statistisk signifikans
Økonomisk afhængighed	17,4%	35,1%	***
Afhængig pga. sygdom eller handicap	12,6%	21,1%	***
Hjemmeboende børn	32,5%	37,2%	*
Graviditet og fødsel	7,3%	9,6%	
Ingen at betro sig til eller dele følelser med	5,7%	17,0%	***
Deltager ikke i foreningsliv eller fritidsaktiviteter med andre	34,7%	48,8%	***
Mænd i parforhold (n = 6119)			
	Ikke-voldsudsatte (n = 5834)	Voldsudsatte (n = 285)	Statistisk signifikans
Økonomisk afhængighed	16,2%	27,3%	***
Afhængig pga. sygdom eller handicap	9,6%	13,3%	
Hjemmeboende børn	33,0%	33,4%	
Ingen at betro sig til eller dele følelser med	8,1%	21,6%	***
Deltager ikke i foreningsliv eller fritidsaktiviteter med andre	30,6%	39,7%	*

OPSUMMERING

Der er en signifikant sammenhæng mellem at have været udsat for partnervold og opleve at være afhængig af ens partner grundet handicap/sygdom, økonomi og graviditet eller familieførøgelse

Jo flere voldsformer, des stærkere er sammenhængen.

Blandt dem, der har været udsat for alle tre voldsformer, har hver femte (19,6 %) været gravid indenfor det seneste år. Knap hver tredje (27,2 %) har været afhængig af hjælp fra en partner eller familie på grund af sygdom eller handicap, og 42,2 % har følt sig økonomisk afhængig af deres partner.

En højere andel voldsudsatte har ikke nogen at betro sig til eller har ikke deltaget i foreningsliv eller aktiviteter med andre, sammenlignet med respondenter uden voldserfaringer

Samtidig stiger andelen med antallet af voldsformer.

Af dem, der har været udsat for alle tre voldsformer, har 28,3 % ikke haft nogen at betro sig til, og 67,0 % har ikke deltaget i fritidsaktiviteter sammen med andre

Det er væsentligt højere end for dem, som ikke har været udsat for partnervold det seneste år.

Kapitel 5

En nuanceret forståelse af partnervold

Formålet med denne undersøgelse har været at måle forekomsten af partnervold inden for en 12 måneders periode og samtidig nuancere vores forståelse af de forskelle i partnervoldserfaringer, som tallene dækker over. Det har vi gjort ved at undersøge forskellige handlinger, samt ved at inddrage virkninger af voldshandlingerne og forskellige sårbarhedsforhold i analysen. Målet har været at nuancere billedet af de erfaringer, som gemmer sig bag omfangstallene, for at skabe et bedre udgangspunkt for at forstå forskelle i partnervold og tilrettelægge indsatser på området.

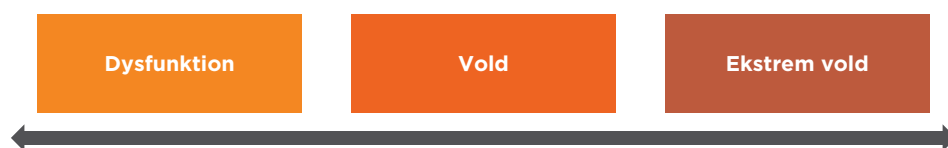
I dette kapitel udfolder vi de nuancer, som undersøgelsens resultater har bidraget med, og relaterer det til en nuanceret forståelse af partnervold. Det teoretiske fundament udfoldes i det følgende afsnit.

Partnervold som et kontinuum

Partnervold er et komplekst fænomen med bred variation i omfang, kontekst og indvirkning på den udsattes helbred, trivsel og handlemuligheder. Men hvornår er der egentlig tale om et parforhold med vold? Det er der ikke nødvendigvis enighed om, hverken blandt praktikere eller forskere (se fx Dobash & Dobash, 2004; Johansen et al., 2020). Ikke desto mindre er det væsentligt at adskille et dysfunktionelt parforhold fra et parforhold med vold.

Sociologen Michael P. Johnsons partnervoldstypologi har i den forbindelse vundet stort indpas i voldsforskningen, fordi den skelner mellem forskellige partnervoldstyper. Johnson opdeler partnervold i typerne intim terrorisme, situationel vold, voldelig modstand og gensidig voldelig kontrol, hvor hver type henviser til, om en enkelt eller begge parter i forholdet bruger vold, og om volden bruges intentionelt for at opnå kontrol over den anden eller ej (Johnson, 2008). Enkelte forskere har dog peget på, at typologien har visse udfordringer. Det handler blandt andet om, at situationel vold kan blive en samlet kategori for alle de erfaringer, der ikke er intim terrorisme på trods af store forskelle herimellem (Nybergh et al., 2016).

Denne undersøgelses resultater kan relateres til et partnervoldskontinuum, som vi har udviklet i forbindelse med en kvalitativ undersøgelse om partnervold (Johansen et al., 2020). Kontinuummet visualiserer, hvordan parforhold med vold kan være en del af samme fænomen, men alligevel være forskellige. Partnervoldskontinuummet er videreudviklet og illustreret i nedenstående tegning.

(Tilpasset efter Johansen et al., 2020)

I den ”dysfunktionelle” ende af kontinuummet finder vi de svært afgrænselige partnervoldserfaringer. Det vil sige de erfaringer, hvor vi ikke nødvendigvis vil tale om et parforhold med vold. Handlingerne har været moderate (fx skub) og enkeltstående, og der opleves ikke nogen indgribende virkning af volden eller afhængighed til partneren.

I ”ekstrem vold” enden af kontinuummet er det gentagne erfaringer med voldshandlinger, hvor der er afhængighed til partneren, og hvor der opleves en indgribende virkning af voldshandlingerne. Partnervoldserfaringerne i denne ende af kontinuummet er parforhold, hvor der er en ulige magtbalance, og hvor der kan være behov for beskyttelse.

Yderpolerne i kontinuummet er således klart forskellige, mens overgangene er flydende. Når vi her inddrager kontinuummet, er det for at få greb om forskellige partnervoldserfaringer, som kan placeres mere i retning af den ene eller anden ende af kontinuummet.

Vi kan ikke på baggrund af spørgeskemaundersøgelsens data placere enkelte parforhold i kontinuummet, men vi kan gruppere erfaringer, som baseret på voldens karakter, virkning og magtbalance i parforholdet placerer sig forskelligt i kontinuummet. Samlet set kan det give en indikation af, hvor store andele af erfaringerne som fx kræver beskyttelse eller andre former for hjælp, selvom vi ikke ud fra denne undersøgelse kan sætte præcise tal på.

Undersøgelsens samlede resultater

I denne undersøgelse har vi afdækket, hvor udbredt fysisk, psykisk og seksualiseret partnervold er i befolkningen.

Undersøgelsen viser, at godt 1 ud af 14 (7,2 %) i respondenterne været udsat for partnervold indenfor de seneste 12 måneder. Men undersøgelsen viser samtidig, at der er store forskelle i voldserfaringerne. At leve i parforhold med en partner, der udøver vold, kan dække over vidt forskellige oplevelser, som kan præge relationen og den voldsudsattes trivsel forskelligt. Det betyder også, at behovet for omsorg, hjælp og samfundsmæssigt beredskab vil være betinget af erfaringernes forskelligartede karakter.

Sammenholder vi resultaterne på tværs af de tre kapitler, viser undersøgelsen, at der bag omfangstallene gemmer sig erfaringer, der kan placeres i et kontinuum fra dysfunktionelle parforhold til parforhold med ekstrem vold.

For de voldsudsatte respondenter i denne undersøgelse gælder det, at de grove voldshandlinger er mindst udbredt, ligesom det er en lille andel af de voldsudsatte respondenter, som har været udsat for både fysisk, psykisk og seksualiseret vold. Det er samtidig de respondenter, som har været udsat for grove fysiske og psykiske voldshandlinger, som også oftest har været udsat for voldshandlingerne gentagne gange.

Hovedparten af de voldsudsatte respondenter har oplevet, at de voldelige handlinger har haft en virkning på dem (i form af frygt, ubehag ved sex eller tilpassende adfærd). Det er dog de respondenter, der har været udsat for grove fysiske og seksualiserede voldshandlinger og gentagne voldshandlinger, som i højest grad oplever en indvirkning.

Yderligere viser rapporten, at blandt de voldsudsatte respondenter og særligt blandt de respondenter, som har været udsat for både fysisk, psykisk og seksualiseret vold, er der flere, der også oplever at være afhængige af deres partner enten pga. økonomi eller pga. et fysisk handicap eller sygdom. Det samme gør sig gældende ift. socialt netværk, hvor de voldsudsatte respondenter i højere grad oplever ikke at have nogen at betro sig til, eller som ikke er aktive i foreningslivet.

Undersøgelsen indikerer dermed, at en mindre del af de voldsudsatte respondenter erfaringer kan kategoriseres som ekstrem vold, mens en større del kan kategoriseres som dysfunktionelle forhold eller som voldshandlinger af en mindre intimiderende karakter.

Generelt viser rapporten forskelle i voldsudsathed mellem mænd og kvinder.

Andelen af kvinder, der har erfaringer med partnervold, svarer til knap hver 10. kvinde (9,3 %), mens det samme gælder for hver 20. mand (5,1 %). Kvinder er i større omfang end mænd udsat for partnervold, ligesom det at være udsat for flere voldsformer og grovere vold som voldtægt og livstruende fysisk vold er mere udbredt blandt kvinder end mænd. Dette understøttes af analyserne af voldshandlingernes virkning, hvor kvinder er mere tilbøjelige end mænd til at have frygtet at blive alvorligt skadet eller blive slået ihjel og til at have oplevet, at den seksualiserede vold har gjort dem utrygge ved sex.

Rapportens resultater peger dermed på, at flere blandt de voldsudsatte kvinder end blandt de voldsudsatte mænd, lever i parforhold, hvor de er udsat for ekstrem vold. Samtidig er det vigtigt at påpege, at der også er mænd, som er udsat for grov, gentagen og indvirkende vold.

Når der skal tilrettelægges indsatser på partnervoldsområdet, er det centralt at tage højde for, hvilke behov forskellige partnervoldserfaringer skaber. Behovene for omsorg og hjælp – herunder beskyttelse – vil være forskellige afhængige af, hvor på kontinuummet mellem dysfunktion og ekstrem vold, parforholdet og voldserfaringerne kan placeres. I den forbindelse kan forskelle mellem kønnene ift. voldserfaringer, virkninger og sårbarheder have en betydning. ■

Litteratur

- Algren, M. H., & Laursen, B. (2022). *Vold og overgreb i Danmark 2021*.
- Aner, L. G., Salka, J., & Johansen, K. B. H. (2023). *Vold gennem livet. En undersøgelse af sammenhænge mellem vold i barndomshjemmet og partnervold i voksenlivet*.
- Bjerre, L., & Lincke Jørgensen, M. (2002). *Vold mod kvinder med handicap*. Formidlingscenter Øst.
- Bjørnholt, M., & Helseth, H. (2019). *Vold i parforhold – kønn , likestilling og makt* (Issue 2).
- Bjørnholt, M., & Hjemdal, O. K. (2018). Measuring violence, mainstreaming gender: does adding harm make a difference? *Journal of Gender-Based Violence*, 2(3), 465–479. <https://doi.org/10.1332/239868018x15366982109807>
- Bredal, A., Eggbo, H., & Eriksen, A. M. A. (2020). Mangfoldsperspektiver i forskning på vold i nære relasjoner. In A. Bredal, H. Eggebo, & A. Eriksen (Eds.), *Vold i nære relasjoner i et mangfoldig Norge*. Cappelen Damm Akademisk.
- Dale, M. T. G., Aakvaag, H. F., Strøm, I. F., Augusti, E. M., & Skauge, A. D. (2023). *Omfang av vold og overgrep i den norske befolkningen*. Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. (Rapport 1).
- Deen, L., Bindesbøl Holm Johansen, K., Pagh Møller, S., & Laursen, B. (2018). *Vold og seksuelle krænkelser*.
- Deen, L., Johansen, K. B. H., Møller, S. P., & Laursen, B. (2018). *Vold og seksuelle krænkelser*. Statens Institut for Folkesundhed, SDU.
- Dobash, R. P., & Dobash, R. E. (2004). Women's violence to men in intimate relationships: Working on a puzzle. *British Journal of Criminology*, 44(3), 324–349.
- Finnbogadóttir, H. & Dykes, A.K. (2016): Increasing prevalence and incidence of domestic violence during the pregnancy and one and a half year postpartum, as well as risk factors: – a longitudinal cohort study in Southern Sweden. *BMC Pregnancy Childbirth*. 2016 Dec 26;16(1):327.
- Forskningskontor, Justitsministeriet (2023). Udsathed for vold og andre former for kriminalitet. *Offerundersøgelserne, 2023, 2005-2022*.
- Frisch, M., Moseholm, E., Andersson, M., Andresen, J. B., & Graugaard, C. (2019). Sex i Danmark. Nøgletal fra Projekt SEXUS 2017-2018. In *Nøgletal fra Projekt SEXUS*. Statens Serums Institut og Aalborg Universitet. www.projektsexus.dk
- Heide, M., & Vernstrøm, S. (2022). *Partnervold i Danmark 2020*.
- Heimer, G., Andersson, T., & Lucas, S. (2014). Våld och hälsa-en befolkningsundersökning om kvinnors och mäns våldsutsatthet samt kopplingen till hälsa. In *Nationellt centrum för kvinnofrid*. NCK Nationalt Centrum för Kvinnofrid.
- Helweg-Larsen, Karin; Frederiksen, M. L. (2007). *Mænds vold mod kvinder – omfang, karakter og indsats mod vold*.
- Helweg-Larsen, K. (2009). *Unge Trivsel år 2008: En undersøgelse med fokus på seksuelle overgreb og vold i barndom og tidlig ungdom*.
- Helweg-Larsen, K. (2012). *Vold i nære relationer, omfanget, karakteren og udviklingen samt indsatsen mod partnervold blandt kvinder og mænd – 2010*. Statens Institut for Folkesundhed.
- Helweg-Larsen, K., & Frederiksen, M. L. (2007). *Mænds vold mod kvinder. Omfang, karakter og indsats mod vold – 2007*.

- Helweg-Larsen, K., & Kruse, M. (2004). *Mænds vold mod kvinder. Omfang, karakter og indsats mod vold* (K. Helweg-Larsen & M. Kruse (eds.)). Minister for Ligestilling, Det Nationale Voldsobservatorium i Kvinderådet, Statens Institut for Folkesundhed.
- Helweg-Larsen, K., Kruse, M., Sørensen, J., & Brønnum-Hansen, H. (2010). *Voldens pris*.
- Helweg-Larsen, K., & Laursen, B. (2012). *Vold i Danmark. Belyst ud fra voldsofres kontakt til sygehuse. Udviklingen, 1995-2011, Sted for voldsudøvelse, voldsmekanisme og voldsskader blandt mænd og kvinder, 2006-2012, første halvår* (Issue december).
- Hester, M., Walker, S.J. & Myhill, A. (2023): The Measurement of Domestic Abuse – Redeveloping the Crime Survey for England and Wales. I *Journal of Family Violence* (2023) 38:1079–1093.
- Johansen, B. H. K., Weih, N., Frederiksen, M. N. & Oldrup, H. (2020). *Veje mod et liv uden vold. Erfaringer fra kvinder og mænd, som har været udsat for eller har udøvet vold mod en partner* (Lev Uden Vold).
- Johansen, K. B. H., Frederiksen, M. N., & Simonsen, L. (2021). *Mænd udsat for partnervold – et pilotstudie blandt danske praktikere med perspektiver fra skandinavisk forskning og praksis* (Lev Uden Vold (ed.)).
- Johansen, K. B. H., Nymand Frederiksen, M., & Simonsen, L. (2021). *Nordisk viden om partnervold mod mænd*. Lev Uden Vold.
- Johansen, K. B. H., Pant, S. W., Hytten, K., Juel, K., & Rod, M. H. (2016). *Skal det første ord komme fra patienten?: Opsporing og støtte til voldsramte gennem kontakt til den alment praktiserende læge*.
- Johansen, K. B. H., Weih, N., Nymand Frederiksen, M., & Oldrup, H. (2020). *Veje mod et liv uden vold – Erfaringer fra kvinder og mænd, som har været udsat for eller har udøvet vold mod en partner*.
- Johnson, H. (2015). Degendering violence. *Social Politics: International Studies in Gender, State & Society*, 22(3), 390–410.
- Johnson, M. P. (2008). *A Typology of Domestic Violence: Intimate Terrorism, Violent Resistance, and Situational Couple Violence*. Northeastern University Press.
- Laursen, B., & Johansen, K. B. H. (2020). Omfang og konsekvenser af fysisk og seksuel partnervold i et kønsperspektiv. In H. Oldrup (Ed.), *Vold i familien* (pp. 111–134). Akademisk Forlag.
- Lev Uden Vold (2023). *Metodedesignet bag vold i Danmark 2021*. metodereport_endelig.pdf (levudenvold.dk)
- Nybergh, L., Enander, V., & Krantz, G. (2016). Theoretical Considerations on Men's Experiences of Intimate Partner Violence: An Interview-Based Study. *Journal of Family Violence*, 31, 191–202. <https://doi.org/10.1007/s10896-015-9785-8>
- Oldrup, H., Christoffersen, M. N., Kristiansen, I. L., & Østergaard, S. V. (2016). *Vold og seksuelle overgreb mod børn og unge i Danmark 2016*.
- Ottosen, M. H., & Østergaard, S. V. (2018). *Psykisk partnervold: En kvantitativ kortlægning*.
- Ottosen, M. H., Østergaard, S. V., Høyer, L., & Poulsen, J. B. (2022). *Partnervold i Danmark 2020*.
- Pedersen, M. L., & Balvig, F. (2023). *Udsathed for vold og andre former for kriminalitet – Offerundersøgelserne 2005-2022*.

- Plauborg, R. (2012). *Kærestevold i Danmark: En undersøgelse af omfang, karakter og konsekvenser af volden blandt unge og udviklingen 2007-2011*.
- Rosten, M. G. (2020). En (tro)verdigg utsatt? Menns fortellinger om vold fra en kvinnelig eller mannlig partner. In *Vold i nære relasjoner i et mangfoldig Norge* (Issue 2020, pp. 87–106). Cappelen damm akademisk.
<https://doi.org/10.23865/noasp.99.ch5>
- Schütt, N. M. H. (2008). *Unge og kærestevold i Danmark: En landsdækkende undersøgelse af omfang, karakter og følger af vold blandt 16-24-årige med fokus på vold i kæresteforhold*.
- Straus, M. A., Hamby, S. L., Boney-McCoy, S., & Sugarman, D. B. (1996). The Revised Conflict Tactics Scales (CTS2). *Journal of Family Issues*, 17(3), 283–316.
- Sundström, M. (2016). *Våld mot äldre kvinnor: en forsknings-och kunskapsöversikt*. NCK Nationalt Centrum för Kvinnofrid.
- Thoresen, S., & Hjemdal, O. K. (2014). *Vold og voldtekt i Norge. En nasjonal forekomststudie av vold i et livsløpsperspektiv*.
- Van Parys, A. S., Verhamme, A., Temmerman, M. & Verstraelen, H. (2014): Intimate Partner Violence and Pregnancy: A Systematic Review of Interventions. *PLoS One*. 2014 Jan 17;9(1):e85084.
- Volsing, M., Andersen, S., Johannesson, L., Helweg-Larsen, K., & Madsen, K. S. (2004). *Vold gør sårbar – Skadestuers møde med voldsudsatte kvinder*.
- Walby, S, Towers, J., Balderston, S., Francis, B., Corradi, C., Heiskanen, M., Helweg-Larsen, K., & Mergaert, L. (2017). *The Concept and Measurement of Violence Against Women and Men*. Policy Press.
- Walby, Sylvia, & Towers, J. (2017). Measuring violence to end violence: mainstreaming gender. *Journal of Gender-Based Violence*, 1(1), 11–31.

Vil du vide mere?

**Læs mere om Lev Uden Vold på
www.levudenvold.dk**

eller kontakt os på:

Lev Uden Vold
Emdrupvej 28A, 3.
2100 København Ø
kontakt@levudenvold.dk
Tlf. 3151 4441
CVR: 38677519

Lev
~~uden~~
~~vold~~
